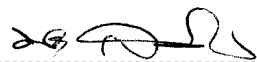
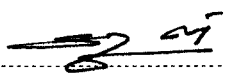

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ชื่อและนามสกุล นางกมลสรณ์ บุญกว้าง
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.นรา สมประสงค์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล

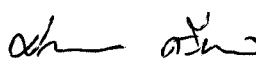
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นรา สมประสงค์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 13 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ผู้วิจัย นางกมลสรศรี บุญกว้าง **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.นรา สมประสงค์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์
ศรีพันธ์วรสกุล **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและความพึงพอใจของครู
ต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
(2) เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล (3) เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัด
สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ใน
และนอกเขตเทศบาล และ (4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครู
ต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล จำนวน 552 คน โดยการสุ่ม
อย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ .97 สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก (2) ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก (3)
เปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์
เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความปลอดภัย ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล ไม่
แตกต่างกัน และ (5) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูต่อการจัด
สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ใน
และนอกเขตเทศบาล มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

คำสำคัญ การจัดสภาพแวดล้อม ความพึงพอใจ

Thesis title : The Environment Management of Basic Education Schools under the Office of Phetchabun Educational Service Area 3

Researcher: Mrs. Kamolson Boonkwang; **Degree:** Master of Education (Educational Administration); **Thesis advisors :** (1) Dr. Nara Somprasonk, Associate Professor; (2) Dr. Supim Sriphanwarasakul, Associate Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) study the environment management and the teachers' satisfaction with environment management of basic education schools under the Office of Phetchabun Educational Service Area 3; (2) compare the environment management levels of basic education schools under the Office of Phetchabun Educational service Area 3 located within and outside the municipal area; (3) compare the levels of satisfaction with environment management of teachers working in basic education schools located within and outside the municipal area; and (4) study the relationships between the environment management and the teachers' satisfaction with environment management of basic education schools under the Office of Phetchabun Educational Service Area 3 located within and outside the municipal area.

The research sample consisted of 552 randomly selected teachers working in basic education schools under the Office of Phetchabun Educational Service Area 3 located within and outside the municipal area. The employed research instrument was a questionnaire with reliability coefficient of .97. Statistics used for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, t-test, and Pearson correlation coefficient.

Research findings were (1) the environment management of basic education schools under the Office of Phetchabun Educational Service Area 3 was rated at the high level; (2) the satisfaction of teachers with environment management of basic education schools under the Office of Phetchabun Educational Service Area 3 was at the high level; (3) basic education schools under the Office of Phetchabun Educational Service Area 3 located within and outside the municipal area did not significantly differ in their environment management levels, excepting in the safety aspect in which significant difference at the .05 level was found; (4) teachers working in basic education schools located within and outside the municipal area did not significantly differ in their levels of satisfaction with the school's environment management; and (5) the environment management and the teachers' satisfaction with environment management of basic education schools under the Office of Phetchabun Educational Service Area 3 located within and outside the municipal area correlated positively and at the high level.

Keywords: Environment management, Satisfaction

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.นรา สมประสงค์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล อาจารย์
ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตาม
การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์
รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัย
รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ นายธวัช กงเต็ม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์
เขต 3 นายประสิทธิ์ กระจุก นายเสรี ปานเงิน นายวิภพ นิมขุนทด นายปรีชา จีรวัดน์
ขอขอบพระคุณ นางน้ำฝน โสประดิษฐ์ ที่ได้เป็นที่ปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูล และ
ขอขอบพระคุณคณะครูทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ภาคสนาม

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช ขอขอบพระคุณ นายผล บุญกว้าง นางไพฑูรย์ บุญกว้าง เพื่อนนักศึกษา
และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ
และให้กำลังใจตลอดมา

กมลสรรงค์ บุญกว้าง
พฤศจิกายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา.....	11
การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา.....	16
ความหมายของความพึงพอใจ.....	36
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพ.....	50
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล.....	52
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบูรณ์ 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล 3.....	61
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
สรุปการวิจัย.....	72
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	86
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	87
ข ค่า IOC.....	89
ค แบบสอบถามการวิจัย.....	91
ง ค่า Reliability.....	102
จ หนังสือประสานงาน.....	111
ประวัติผู้วิจัย.....	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษา.....	45
ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุราชการ ระดับการศึกษา และสถานที่ตั้งของสถานศึกษา.....	52
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยรวม.....	53
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านภูมิทัศน์.....	54
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัดการ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านอาคารสถานที่.....	55
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวด ล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านความปลอดภัย.....	56
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัดการ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านการบริหารจัดการ.....	58
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัดการ สภาพแวดล้อม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านการเรียน การสอน.....	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล.....	61
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับความพึงพอใจ ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยรวม.....	62
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับความพึงพอใจ ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านภูมิทัศน์.....	63
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับความพึงพอใจ ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านอาคารสถานที่.....	64
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับความพึงพอใจ ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านความปลอดภัย.....	65
ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับความพึงพอใจ ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านการบริหารจัดการ.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านการเรียนการสอน.....	67
ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล.....	69
ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล	70
ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล.....	71
ตารางที่ 4.18 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของครูในสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	72

ฉ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประชากรของโลกมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นั้น ทำให้เกิดความต้องการผลผลิตจากธรรมชาติเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากว่าทุกคนเกิดมาล้วนมีความต้องการในชีวิตเหมือนกัน ในเรื่องของปัจจัย 4 อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค จึงทำให้มีการแสวงหาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการมากที่สุดจากทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดจากการสำรวจขุดค้นและแสวงหาสิ่งใหม่ๆ ผลกระทบที่ตามมาทำให้ประเทศต่างๆ ในโลกและประเทศไทย ต้องเผชิญกับปัญหาที่วิกฤตของสิ่งแวดล้อม ที่มีความรุนแรงเกี่ยวกับการลดลงทั้งคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรธรรมชาติ จะเห็นได้ว่าสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยมนุษย์ได้นำทรัพยากรทางธรรมชาติต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมประกอบกับในปัจจุบันได้มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี มีการคิดค้นประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับอำนวยความสะดวกและประโยชน์การใช้สอยของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา นั้นหมายถึงว่าปัจจัยพื้นฐานที่ต้องนำมาใช้ก็คือ ทรัพยากรทางธรรมชาติ ในรูปของสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่เป็นวัตถุและแนวความคิด เทคโนโลยีและขนบธรรมเนียมประเพณี ถ้าใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติโดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเอาชนะธรรมชาติแล้ว จะก่อให้เกิดรูปแบบวัฒนธรรมทางวัตถุทางความคิดและการกระทำ แต่การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพแวดล้อมของชาติ (จิตรารัตน์ โภธิมาภะ, 2542 : 14)

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า นั้นมีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีความเจริญทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในอันที่จะส่งผลให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุน และส่งผลให้การจัดการศึกษาสำเร็จได้ตามเป้าหมายมีมากมายหลายประการ ปัจจัยหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง คือ การบริหารด้านอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งการบริหารด้านอาคารสถานที่นี้ ถ้ามองในภาพรวมเบื้องต้นแล้ว เป็นภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่งที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องดำเนินการในสถานศึกษาซึ่งจะต้องมองเห็น

ความสำคัญและบริหารงานอาคารสถานที่ ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพราะว่าอาคารสถานที่จะเป็นสถานที่ที่มีความมั่นคง มีความคงทนแข็งแรง มีความสมบูรณ์เป็นระเบียบเรียบร้อย และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นแหล่งปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างครู นักเรียน ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา ศิษย์เก่าและประชาชนในท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนและชุมชน นอกจากนี้อาคารและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนยังมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมครูและนักเรียน ในด้านพฤติกรรม ทักษะ ค่านิยม สติปัญญา และสังคม ซึ่งอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ ความจงรักภักดีและภาคภูมิใจต่อสถาบัน ก่อให้เกิดความพยายามสร้างชื่อเสียงและเกียรติยศมาสู่สถาบัน (สุปรีชา นิรัญโร, 2531 : 175)

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เปรียบเสมือนครูคนหนึ่ง ที่สามารถให้การศึกษายอบรมและกล่อมเกลาคิดใจของคนได้เพราะคนที่อยู่ในสภาพสังคมที่ดีจะซึมซับลักษณะที่ดีติดตัวไปโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น กระบวนการและวิธีการดำรงรักษาสภาพแวดล้อมที่ถูกต้อง การมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมควมมีระเบียบวินัย ความสวยงามและความสมดุลทางธรรมชาติในสถานศึกษา นอกจากจะสามารถให้ความรู้ความคิดแก่ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาแล้วยังสามารถส่งเสริมให้คนรู้สึกกระตือรือร้น ใคร่รู้ใคร่เรียน รู้จักวิธีการดำรงชีวิตและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและต่อสภาพแวดล้อมอย่างถูกต้องด้วย และสภาพแวดล้อมที่ดี กลายเป็นสถานที่ที่มีค่าของชุมชน ส่งผลให้ทุกคนเกิดความภาคภูมิใจ เพิ่มความสนใจในการศึกษาและการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากขึ้น มีสถานศึกษาเป็นจำนวนมากเป็นที่ยอมรับในฐานะหน่วยนำสังคมในชุมชน สามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาและเป็นกำลังหลักของชุมชนด้านต่างๆ ตามไปด้วย เช่น การอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชน การพัฒนาจริยธรรมด้านสภาพแวดล้อมของคนในชุมชน การดำเนินงานอนามัยสภาพแวดล้อมภายในชุมชน ซึ่งเท่ากับการยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตและการยกระดับจิตใจของคนทั้งชุมชนให้พัฒนาไปพร้อมกัน จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งแก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนด้วย (เสรี ราชโรจน์ 2546 : 60)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อม โดยบัญญัติไว้ในหมวด 4 มาตรา 23 (2) กำหนดให้การจัดการศึกษา “ต้องให้ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน” ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 24 (5) ส่งเสริมให้ผู้สอน

สามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ ประเภทต่างๆจากข้อกำหนดดังกล่าวจะคาดคะเนได้ว่า สถานศึกษาน่าจะได้รับการมอบหมายให้มี บทบาทเป็นแกนนำในการมีส่วนร่วมในการจัดการ แก้ปัญหาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรตั้งแต่ ระดับสถานศึกษา ชุมชน ประเทศและโลกจะกลายเป็นสถาบันหลักที่ให้ความรู้และประสบการณ์ จริงในการจัดการ อนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งปลูกฝังจริยธรรมด้านสภาพแวดล้อมด้วย สถานศึกษา จึงจำเป็นต้องรับภาระตั้งแต่การให้ความรู้ สนับสนุนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของสภาพแวดล้อม ปลูกฝังค่านิยมและเจตคติที่ดี ต่อสภาพแวดล้อมและฝึกทักษะให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนา สภาพแวดล้อมไปโดยไม่รู้ตัว ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อคนในสถานศึกษาแล้ว ยังต้องส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาบุคคลและสภาพแวดล้อมนอกสถานศึกษาด้วย (นพพงษ์ บุญจิราคุลย์ 2534:189-190) ได้กล่าวเกี่ยวกับนักบริหารไว้ว่า นักบริหารที่ดีควรศึกษาให้ทราบและสร้าง สภาพแวดล้อมภายในให้อำนวยประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ของบุคคลในหน่วยงานให้เกิดผลดีต่อ งานขององค์การให้มากที่สุด

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเพชรบูรณ์มีการ เปลี่ยนแปลงไปมาก ได้แบ่งเขตการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) มาตรา 37 เป็น 3 เขต ระบบการบริหารจัดการสถานศึกษามีการ เปลี่ยนแปลงไปมีการขยายชั้นเรียนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มากขึ้นตามความพร้อมของ สถานศึกษานั้นๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545 ให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด ถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหกต้องเข้าศึกษาต่อตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเป็นสาเหตุให้มีการขยายตัว ในหลายๆด้าน แต่เนื่องจากสถานศึกษาได้รับการจัดสรรทางการศึกษาอย่างไม่เพียงพอต่อความ ต้องการ เช่น อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรทางการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษามี ประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร และสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลย่อมมี สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน การจัดสภาพแวดล้อมของแต่ละสถานศึกษาย่อมมีความแตกต่างกัน บ้าง แต่ก็มีจุดหมายเดียวกันคือ ให้เป็นที่พอใจของบุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้เรียน ผู้สอน และ ผู้บริหาร ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุจุดประสงค์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (มาตรา 6) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าสภาพภายในสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการจัดการศึกษาที่จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น นอกจากนี้จะสามารถให้ความรู้แก่ผู้เรียนที่อยู่ในสถานศึกษาแล้ว ยังสามารถส่งเสริมให้คนรู้สึกระตือรือร้น ใคร่รู้ใคร่เรียน รู้จักวิธีการดำรงชีวิตและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและต่อสภาพแวดล้อมอย่างถูกต้องด้วย และสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน กลายเป็นสถานที่ที่มีค่าของชุมชน ส่งผลให้ทุกคนเกิดความภาคภูมิใจเพิ่มความสนใจในการศึกษา และการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

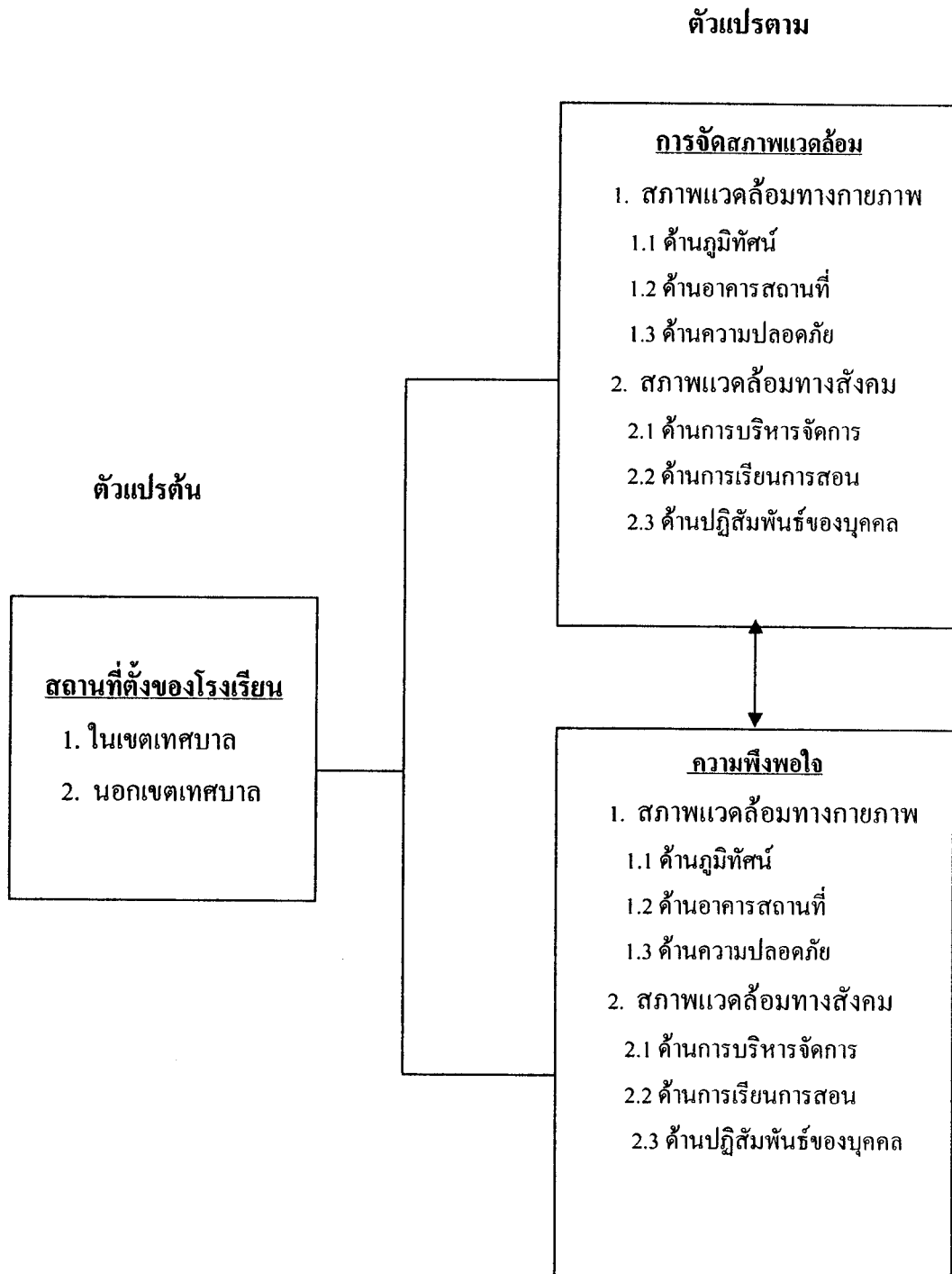
- 2.1 เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล
- 2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยแบ่งสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- 3.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 3.1.1 ด้านภูมิทัศน์
 - 3.1.2 ด้านอาคารสถานที่
 - 3.1.3 ด้านความปลอดภัย
- 3.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม
 - 3.2.1 ด้านการบริหารจัดการ
 - 3.2.2 ด้านการเรียนการสอน
 - 3.2.3 ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

จากแนวคิดดังกล่าว การวิจัยในครั้งนี้จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดัง
ภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาลแตกต่างกัน

4.2 ความพึงพอใจของครูต่อการการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาลแตกต่างกัน

4.3 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย มุ่งศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม

5.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในเขตเทศบาล จำนวน 505 คน นอกเขตเทศบาล จำนวน 2,583 คน รวมจำนวน 3,088 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เป็น ครูในเขตเทศบาล จำนวน 335 คน ครูนอกเขตเทศบาล จำนวน 217 คน รวมทั้งหมด จำนวน 552 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)* ได้แก่ สถานที่ตั้งของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล

5.3.2 *ตัวแปรตาม (Dependent Variables)* ได้แก่

- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
- 2) ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

6. นิชามศัพท์เฉพาะ

6.1 สสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งต่างๆที่อยู่ในสถานศึกษาที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งทางกายภาพและทางสังคม

6.2 การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากร ได้ร่วมกันจัดสิ่งต่างๆที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งทางกายภาพและสังคมโดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีหลักการ กฎเกณฑ์การบริหารและการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้การบริหารในสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

6.3 ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกชอบใจต่อบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และการทำงานของครู

6.4 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน อาคารประกอบและห้องปฏิบัติการต่างๆที่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ในสถานศึกษา จำแนกเป็น

6.4.1 สภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่างๆที่เป็นรูปธรรมภายในสถานศึกษาที่สามารถมองเห็นได้โดยทั่วๆไป ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา บริเวณที่ตั้งอาคาร บริเวณที่พักผ่อนสวนย่อมในสถานศึกษา

6.4.2 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่างๆที่เป็นรูปธรรมภายในสถานศึกษา ได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง ที่เป็นอาคารเรียน อาคารประกอบ และห้องปฏิบัติการในสถานศึกษา

6.4.3 สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย หมายถึง มาตรการและแนวปฏิบัติต่างๆที่กระตุ้นจิตสำนึกของบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่อย่างปลอดภัยเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา

6.5 สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และการปฏิบัติงานร่วมกันของคนในสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากปฏิสัมพันธ์ของคนโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ จำแนกเป็น

6.5.1 สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง บรรยากาศการบริหารและการปฏิบัติงานบุคคลทุกฝ่ายที่มีความสุขมีความพึงพอใจ และมีแรงจูงใจในการทำงาน

6.5.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนในห้องเรียนหรือบรรยากาศในห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อ

การเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ หลักสูตร สื่อการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล

6.5.3 สภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล หมายถึง บรรยากาศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาที่อยู่ร่วมกัน ได้แก่ การอยู่ร่วมกันของครูกับบุคลากรในสถานศึกษา ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

6.6 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับช่วงชั้นที่ 1-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

6.7 สถานที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง บริเวณพื้นที่ที่ตั้งของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกเป็น

6.7.1 สถานศึกษาที่ตั้งในเขตเทศบาล หมายถึง โรงเรียน ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล

6.7.2 สถานศึกษาที่ตั้งนอกเขตเทศบาล หมายถึง โรงเรียน ที่ตั้งอยู่นอกเขต

เทศบาล

6.8 ครู หมายถึง ครูหรือบุคลากรที่ทำการสอนอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลการวิจัยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อมูลเป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของครูปฏิบัติการสอนมากขึ้น

7.2 ผลการวิจัยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.3 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.4 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้ครูมีความพึงพอใจมากขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา ทฤษฎี แนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำมาเรียบเรียงและเสนอรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม
 - 1.2 ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 1.3 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 1.4 ประเภทของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
2. การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 2.1 หลักการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 2.2 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 - 2.2.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์
 - 2.2.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
 - 2.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย
 - 2.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม
 - 2.3.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ
 - 2.3.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
 - 2.3.3 การจัดสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล
3. ความหมายของความพึงพอใจ
4. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม มีผู้ให้ความหมายของคำว่า สภาพแวดล้อมไว้หลายท่าน ดังนี้

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 4 ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้ว่า สิ่งแวดล้อมหมายถึง สิ่งต่างๆที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมไว้ว่า เป็นคำนาม หมายถึงสิ่งต่างๆที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

บุญเสริม พูลสงวน (2535:5) ให้ความหมายไว้ว่า คือสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเรา สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น หรือเป็นสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต หรือทรัพยากรธรรมชาติก็ได้

ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์ (2546:10) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมว่า หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นประกอบด้วยสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

เพชรรัตน์ บุญศรีวงศ์ (2546:19) ได้ให้ความหมายว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราทั้งทางกายภาพและทางสังคม ที่มีผลกระทบต่อชีวิตทั้งทางกายและจิตใจและมีความเกี่ยวพันกันอย่างแยกไม่ออก

สุทธีวรรณ ตันตริจนาวงศ์ (2546:267) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้ว่า สิ่งแวดล้อมหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่มองเห็นได้และมองเห็นไม่ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลในการดำรงชีวิตอยู่ด้วยกัน

ดังนั้นสภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเราที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ทั้งกายภาพและสังคม สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ซึ่งมีอิทธิพลในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.2 ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีผู้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ไว้หลายท่านดังนี้

วินัย วีระวัฒนานนท์ (2530:32) ได้ให้ความหมายไว้ว่าสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง สภาพที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏอยู่ในสถานศึกษาความหมายของคำว่า สภาพแวดล้อมมีความหมายที่สืบเนื่องมาจากคำว่าสิ่งแวดล้อม

สภาพแวดล้อมไปโดยไม่รู้ตัว ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อกันในสถานศึกษาแล้ว ยังจะต้องส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคคลและสภาพแวดล้อมนอกสถานศึกษาด้วย”

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพด้านการศึกษา (สมศ.) ได้ให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อม โดยกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ ในมาตรฐานที่ 15 ว่าสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน โดยมีตัวบ่งชี้คือ

1. จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบปลอดภัย
2. จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข
3. จัดระบบป้องกันสาธารณูปโภคที่ดี
4. จัดตั้งอำนาจความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัด

สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ทั้ง 4 ด้าน คือด้านการบริหาร วิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป ได้กำหนดงานด้าน การบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไว้ในด้านการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 69) มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดแนวทางการวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
2. บำรุงรักษา ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลอดภัย เหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์
3. ติดตามและตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้
4. สรุป ประเมินผล และรายงานการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยส่งผลต่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์ กับบุคลากรในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในสถานศึกษาตลอดเวลา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะถือเป็นหน้าที่หลักในการที่จะจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ดีมีบรรยากาศการทำงานที่ดี ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการในสถานศึกษาเป็นไปตามภารกิจของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2. พ.ศ. 2545) ต่อไป

1.4 ประเภทสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

วสันต์ ปัญญา (2544 : 12) ได้แบ่งประเภทของการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาไว้ 3 ประเภท คือ

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ หรือเป็นรูปธรรมที่จัดขึ้น เพื่อสนองวัตถุประสงค์หนึ่งของการศึกษาและเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้เรียน
2. สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ สิ่งแวดล้อมทางจิตอาจเป็นวัตถุหรือบุคคลก็ได้
3. สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งที่เป็นผลต่อการเรียนและความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ

จากสภาพแวดล้อมดังกล่าวข้างต้นเมื่อนำมาประกอบกับหน้าที่ ลักษณะงานและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ทำให้เราสามารถจำแนกประเภทของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาออกได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แยกได้สองประเภท คือ
 - 1.1 สภาพแวดล้อมที่มีชีวิต คือ คนทุกคน พืชและสัตว์ทุกชนิดที่มีในสถานศึกษา
 - 1.2 สภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น สภาพอากาศ แสงแดด อุณหภูมิ ทัศนียภาพของลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะที่ตั้ง รวมทั้งปรากฏการณ์ธรรมชาติ
2. สภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งแยกได้หลายประเภท เช่น
 - 2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สิ่งที่เราสามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ ซึ่งปรากฏอยู่ในสถานศึกษาในหลาย ๆ ลักษณะคือ
 - 2.1.1 สถานที่ เช่น ภูมิทัศน์ บริเวณต่าง ๆ ภายในสถานที่ศึกษา เช่น บริเวณที่พักผ่อนที่ออกกำลังกาย บริเวณการเรียนการสอน พื้นที่ทำการเกษตรที่อยู่อาศัย สวนหย่อม สวนป่า เป็นต้น
 - 2.1.2 สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ รั้ว อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องประชุม โรงอาหาร ห้องน้ำห้องส้วม ที่จอดรถ เป็นต้น
 - 2.1.3 ห้องต่างและส่วนประกอบ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ สถานที่พักผ่อนและปายานิกเทศ เป็นต้น

2.1.4 สาธารณูปโภค เช่น ถนนหนทาง ทางเชื่อมระหว่างอาคาร การจราจร น้ำไฟฟ้าและระบบติดต่อสื่อสาร เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ สาธารณะ ที่ค้มน้ำ ที่ล้างมือและเท้าเป็นต้น

2.1.5 ลักษณะการบริการด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย เช่น โรงอาหาร ห้องพยาบาล อาหารและน้ำค้มน้ำใช้ ขยะและมลพิษในสถานศึกษา เวรยาม เครื่องมือป้องกัน อุบัติเหตุต่างๆ เช่น สัญญาณแจ้งอุบัติเหตุ เครื่องมือดับเพลิง เครื่องมือและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่น ๆ เป็นต้น

2.1.6 เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในสถานศึกษาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้หากมีความทันสมัย ตรงกับความต้องการ มีความพอเพียงมีมาตรฐาน และคุณภาพในสภาพที่ดีจะเป็นสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดและสร้างความกระหายใคร่เรียนรู้ให้ผู้เรียน และเสริมการพัฒนาคคนที่อยู่ในสถานศึกษาได้อย่างดี

2.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันของคนในสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของคน โดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ เช่น ลักษณะและแบ่งกลุ่มของคน ประเพณี ความเชื่อ ระเบียบวินัย ระบบและวิธีการติดต่อสื่อสาร การแต่งกาย เพศ วัย และสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของคน เป็นต้น ซึ่งอาจแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ

2.2.1 สภาพแวดล้อมการบริหารการจัดการ เช่น โครงสร้างองค์กร ปรัชญา แนวคิด ระบบวิธีการบริหารจัดการ การจัดสำนักงาน นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดการหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติงาน การติดตามนิเทศ ตรวจสอบและประเมินผลงานการพัฒนาและสร้างขวัญในการทำงาน เป็นต้น

2.2.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน เช่น การกำหนด วัตถุประสงค์ด้านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ การให้แรงเสริมแก่ผู้เรียนและผู้สอน และการประเมินผลและวัดการเรียนรู้ เป็นต้น

2.2.3 สภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เช่น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู-อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนนักศึกษา กับนักเรียนนักศึกษา

จากการศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มนุษย์สร้างขึ้นข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าสอดคล้องกับแนวความคิดของ นรา สมประสงค์ (2546 : 67) ซึ่ง

ได้แบ่งการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ออกเป็น 2 ประเภท ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

2. การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

2.1 หลักการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีผู้เสนอหลักการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

เสรี ธาชโรจน์ (2546:65-66) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีหลักการดังนี้

1. การกำหนดนโยบาย สถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของสถานศึกษาและท้องถิ่น ขนาดของสถานศึกษาและผลกระทบจากกิจกรรมของสถานศึกษาและท้องถิ่น ขนาดของสถานศึกษาและผลกระทบจากกิจกรรมของสถานศึกษาที่จะมีต่อสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน
2. การวางแผนคณะที่รับผิดชอบทำแผนควรกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน จัดทำเอกสาร นำไปชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเข้าใจและเผยแพร่ให้สาธารณชน ได้ทราบเพื่อสร้างแกนนำและหาแนวร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน
3. การดำเนินการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงเจตนาและพฤติกรรมให้ทุกคนเห็นว่ามีความมุ่งมั่นจะพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นข้อปฏิบัติและควบคุมดูแลให้มีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง
4. การตรวจสอบแก้ไข ควรกำหนดให้มีกระบวนการตรวจสอบติดตามที่มีหลักฐาน มีการบันทึกผลการป้องกันและแก้ไขสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดที่พึงประสงค์ ให้สามารถตรวจประเมินผลการจัดการสภาพแวดล้อมได้ สิ่งใดที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดจะต้องดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขโดยไม่ชักช้า
5. การทบทวนผลการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในทบทวนระบบการจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามคาบเวลาที่เหมาะสม การทบทวนผลการดำเนินการจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่บันทึกไว้มาประเมินผลการดำเนินการเพื่อพิจารณาปรับแนวทางหรือกำหนดแนวทางที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

สุทธวีรธรรม ดันตริจนาวงศ์ (2546:297) ได้กำหนดแนวทางการบริหารสิ่งแวดล้อม

ในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การบริหารอาคารสถานที่ สถานศึกษาต้องมีการวางแผนที่จะปลูกสร้างอาคารเรียนอาคารสนับสนุนการเรียน เช่น โรงฝึกงาน โรงอาหาร สถานที่พักผ่อนของผู้เรียนที่เรียกว่ามีแผนภูมิทัศน์ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม
2. การรักษาความสะอาดของสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา เช่น การกำจัดขยะมูลฝอยในสถานศึกษา การกำจัดบำบัดบ่อน้ำเสีย ระบบน้ำทิ้งของสถานศึกษา เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งเพาะเชื้อโรคที่เป็นอันตรายต่อผู้เรียนในสถานศึกษา
3. การรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา จะต้องจัดผู้รับผิดชอบดูแลตามอาคารเรียน อาคารฝึกงาน โรงอาหาร การจราจรในสถานศึกษาอย่างเป็นระเบียบปลอดภัย
4. การจัดสรรงบประมาณ เพื่อรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดี เช่น การซ่อมแซมอาคาร การบำรุงรักษาสวนหย่อม เป็นต้น การบริหารสถานศึกษาเป็นหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรงที่จะต้องพิจารณาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบ ให้อยู่ในสภาพที่ดีปลอดภัยกับผู้เรียน เพราะสภาพแวดล้อมของสถานศึกษามีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ สุขนิสัย สุขลักษณะของผู้เรียน ผู้เรียนจะได้รับการถ่ายทอดลักษณะของสถานศึกษาจากสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาตลอดเวลา

สุทธิธรรม ตันติธรรมาวาส (2546:300) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาดังนี้

1. ต้องควบคุมระบบน้ำทิ้งในสถานศึกษา มีการกำจัดน้ำที่ใช้แล้ว เช่น มีระบบบำบัดน้ำเสีย ก่อนทิ้งลงสู่แม่น้ำลำคลองในแหล่งชุมชน
2. ต้องจัดการเก็บขยะมูลฝอยด้วยวิธีการที่ถูกต้องด้วยการแยกขยะเปียกขยะแห้ง เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งเพาะเชื้อโรคที่ส่งผลอันตรายต่อสุขภาพอนามัย
3. ต้องเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้สอนและผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกสถานที่ศึกษาหรือปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสถานที่ศึกษา เช่น ปัญหาน้ำเสีย ฝนกรด ชุมชนไม่ควรบริโภคน้ำปลาที่ทำจากน้ำเสียเป็นพิษ
4. สถานศึกษาต้องใช้ความร่วมมือกับชุมชนเพื่อพัฒนาและปรับสภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้ดีขึ้นเช่น การรณรงค์แยกขยะตามประเภทขยะ
5. ต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งที่เป็นเอกชนหรือภาครัฐบาล
6. ต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดีและถูกสุขลักษณะเพื่อ

ให้ผู้เรียนที่มีสภาพอนามัยที่ดีและสุขนิสัยที่ดี เช่น บริเวณโรงเรียน น้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องส้วม

7. ต้องส่งเสริมให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนได้ เช่น ผู้สอน ผู้เรียน ภารโรง ผู้ปกครอง ร้านค้า มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ดูแลรักษาอาคารสถานที่บริเวณโรงเรียน

8. ต้องส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา เช่น ผู้สอน ผู้เรียน ภารโรง ผู้ปกครอง ร้านค้า มีส่วนร่วมในการพัฒนา ดูแลรักษาอาคารสถานที่บริเวณโรงเรียน เพื่อเป็นการสร้างความรักผูกพันต่อสถานที่ศึกษาและสุขนิสัยที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม

9. ต้องส่งเสริมให้สถานศึกษามีกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับสังคมและชุมชน สืบค้าอุปโภคบริโภคในระบบการตลาด

10. ต้องส่งเสริมให้สถานศึกษาแสดงบทบาทเป็นผู้นำในสิ่งแวดล้อมศึกษาชุมชน เช่น การปลูกป่าในชุมชน การสร้างระบบระบายน้ำเสียของชุมชน การประหยัดน้ำ การวางแผนพัฒนาชุมชน

จากหลักการดังกล่าวสรุปได้ว่าการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหลักการบริหารดังนี้

1. การกำหนดนโยบายในการพัฒนาสภาพแวดล้อม ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและต้องมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น โดยให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

2. การวางแผนการดำเนินงานและกำหนดผู้รับผิดชอบ ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งวิธีการดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ชัดเจนซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การดำเนินงานตามแผน ควรมีการกำหนดข้อปฏิบัติและมีการติดตามดูแลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและตามแผนที่กำหนดไว้

4. การตรวจสอบแก้ไข ควรมีการตรวจสอบผลการดำเนินงานเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขสิ่งที่ไม่เป็น ตามข้อกำหนดที่พึงประสงค์ให้มี การปรับปรุงแก้ไข โดยไม่ชักช้า

5. การทบทวนผลการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในการทบทวนระบบการจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเพื่อพิจารณาปรับแนวทางหรือกำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

2.2 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็น

รูปธรรม ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน อาคารประกอบและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ที่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ในสถานศึกษาประกอบด้วย

1. การจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมภายในสถานศึกษาที่สามารถมองเห็นได้โดยทั่ว ๆ ไป ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา บริเวณที่ตั้งอาคาร บริเวณที่พักผ่อน

2. การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมภายในสถานศึกษาได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง ที่เป็นอาคารเรียน อาคารประกอบการ และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ

3. การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย หมายถึง มาตรการและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่กระตุ้นจิตสำนึกของบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่อย่างปลอดภัยเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคลากรในสถานศึกษา

2.2.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมภายในสถานศึกษาที่สามารถมองเห็นได้โดยทั่ว ๆ ไป ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา บริเวณที่ตั้งอาคาร บริเวณที่พักผ่อน ซึ่งสถานศึกษาในปัจจุบันจะให้ความสนใจในด้านภูมิสถาปัตยกรรม (Landscape design) เป็นอย่างมาก เพราะจะช่วยดึงดูดความสนใจและสร้างบรรยากาศที่ดีต่อผู้พบเห็น และผู้ใช้บริการ อีกทั้งจะช่วยปลูกฝังรสนิยมและค่านิยมของ นักเรียน นักศึกษาที่มีต่อธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาอาจต้องยอมลงทุนจ้างหรือขอคำปรึกษาแนะนำจากสถาปนิก (Landscape architect) เพื่อออกแบบตกแต่ง ปรับปรุงบริเวณสถานที่และองค์ประกอบอื่น อย่างไรก็ตามผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้เพื่อจะช่วยให้การบริหารสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาและคำนึงดังนี้

1) สถานที่ตั้ง ควรพิจารณาถึงระบบผังเมือง การระบายน้ำ สาธารณูปโภค การจราจรและระยะทางในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง และนักเรียนจะได้ไม่ต้องเสียเวลามากเกินไปในการเดินทาง สภาพที่ดินควรเหมาะสมแก่การก่อสร้างอาคาร และรูปร่างของที่ดินที่ตั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรเลือกรูปทรงที่เหมาะสมต่อการจัดแผนผังอาคารเพราะรูปทรงที่ดินบางอย่างอาจมีส่วนที่แคบและยาวเกินไป

2) การวางแผนเขตทางสัญจร สถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีกิจกรรมหลากหลายประเภทและมีการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดเวลา ดังนั้นในการกำหนดเขตทางสัญจรจึงต้องพิจารณาในประเด็นนี้ด้วย คือ ควรมีถนนแนวทางเดินให้พอเพียง เหมาะสม ปลอดภัย

สะดวกต่อการใช้สอย เช่น มีทางเดินมีหลังคาเชื่อมระหว่างอาคาร มีป้ายแสดงเส้นทางเดินไปอาคารต่าง ๆ ทางเดินลงบันได และมีเนื้อที่ของเฉลียงทางเดินพอเหมาะ เป็นต้น

3) สุนทรียภาพและสิ่งแวดล้อม ควรเป็นแบบเฉพาะที่ตามความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง สภาพที่ดิน สถาปัตยกรรมศาสตร์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น มิใช่ลอกเป็นแบบมาตรฐาน (Prototype) แล้วใช้กับสถานที่ทั่วประเทศ เพราะการออกแบบของสถานศึกษาและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน นอกจากเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการแล้วยังเป็นตัวอย่างในการพัฒนาอาคารบ้านเรือนในชุมชนที่จะได้สร้างบรรยากาศแวดล้อมให้สวยงามร่มรื่นควบคู่กันไปด้วย อันเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาสังคมทางด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอีกทางหนึ่งด้วย

4) การตกแต่งบริเวณให้ดูงดงาม มีสิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ควรพิจารณา ดังนี้

(1) สนามหญ้า สถานศึกษาควรมีสวนหญ้าในโรงเรียน เพราะสีเขียวของหญ้าจะช่วยให้เกิดความเย็นตา ลดความร้อน ลดเสียงดัง และยังสามารถใช้เป็นสนามเล่นหรือที่พักผ่อนได้ด้วย

(2) สวนหย่อม จะช่วยสร้างบรรยากาศที่สดชื่นรื่นรมย์เป็นธรรมชาติได้มาก ถ้ามีต้นไม้ดอก ธรรมชาติหรือน้ำตกประกอบ

(3) สวนดอกไม้ ควรเป็นดอกไม้ที่ราคาไม่สูงนัก และต้องบำรุงรักษา น้อย เพราะไม้ดอกที่มีราคาสูงอาจเสี่ยงต่อการถูกตัด ส่วนการบำรุงรักษาควรแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับนักเรียนด้วย เพื่อสร้างความรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นแก่ นักเรียน

(4) การปลูกต้นไม้ยืนต้น ควรเลือกปลูกให้เหมาะสมกับสภาพที่ตั้งและสภาพดิน เช่น ปลูกเพื่อให้เกิดความร่มเงาความร่มเย็น ช่วยบังแดด ป้องกันลม ป้องกันฝุ่นละออง หรือช่วยลดเสียงดัง เป็นต้น อย่าสงไว้ก็ตามก็ควรคำนึงถึงอันตรายจากต้นไม้ด้วย เช่น อันตรายจากละอองเกสร หรือใบอันตรายจากรากหรือจากการเกาะเกี่ยว อันตรายจากกิ่งที่เปราะหรือจากต้นที่โค่นล้มง่าย

(5) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย สถานศึกษาอาจทำร่วมกันเป็นสัดส่วนซึ่งควรเป็นรั้วโปร่งที่จะให้ความรู้สึกปลอดโปร่งแก่จิตใจ เช่น รั้วคั้นเข็ม รั้วต้นไม้ รั้วพุ่มอง รั้วกระถิน รั้วต้นไม้ เป็นต้น โดยเฉพาะสถานศึกษาในชนบทถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ควรสร้างรั้วทึบหรือกำแพงเพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเหมือนถูกกักขัง ไม่เป็นอิสระไม่ปลอดโปร่งสบายตามสบายใจ นอกจากนี้สถานศึกษาต้องจัดหาที่ทิ้งขยะมูลฝอยให้เพียงพอทั่วถึงเพื่อปลูกฝังสร้างนิสัยรักความสะอาดและความเป็นระเบียบให้นักเรียน และเป็นการและแบ่งเบาภาระของสถานศึกษาในการกำจัดขยะมูลฝอยอีกด้วย

5) การกำหนดบริเวณเป็นเขตหรือสัดส่วนเฉพาะ จะช่วยให้การจัดกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า การกำหนดบริเวณได้แก่ บริเวณที่เป็นอาคารเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมการเรียนการสอน บริเวณสนับสนุนการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยห้องพยาบาล ห้องสมุด ห้องแนะแนว ห้องประชุม ห้องอาหาร บริเวณกีฬา ซึ่งประกอบด้วยโรงพลศึกษา สระว่ายน้ำ สนามกีฬา บริเวณต่างๆ บริเวณฝึกงาน เช่น แปลงเกษตร แหล่งสาธิตทดลอง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังควรกำหนดบริเวณพักผ่อนที่เป็นที่นั่งพักผ่อนในร่มใต้ต้นไม้ ริมสระน้ำ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษา ได้พบปะสังสรรค์ และผ่อนคลายความเครียดและบริเวณพักอาศัยของครูอาจารย์ นักการภารโรง และแหล่งบำบัดน้ำเสีย ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ

2.2.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมภายในสถานศึกษาได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง ที่เป็นอาคารเรียน อาคารประกอบ และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เนื่องจากแต่ละสถานศึกษาต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน นักศึกษา การบริหารอาคารสถานที่จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี เพื่อจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนนักศึกษา ครูอาจารย์และผู้เข้ามาใช้อาคารสถานที่ ห้องและอุปกรณ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงสุด การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือคณะหรือคณะทำงาน หรือผู้รับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ควรจัดทำหรือจัดให้มีขึ้น คือ

1) แผนภูมิบริเวณสถานศึกษาอาจเป็นผังบริเวณที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับ แนวถนน ซึ่งอาคาร เลขที่อาคาร เลขที่ห้องสัมพันธ์กับเลขที่อาคารและอื่น ๆ เท่าที่จำเป็นและเหมาะสมแผนภูมิบริเวณจะช่วยให้ทราบถึงขนาดที่ดิน ทิศทาง จำนวนอาคาร ทางเชื่อมระหว่างอาคาร รวมทั้ง การคมนาคมภายในสถานศึกษา ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว

2) แผนภูมิอาคาร อาคารแต่ละหลังควรแสดงแผนภูมิไว้ในที่ที่สะดวกต่อการพบเห็น เช่น โกลัสบันได หรือบริเวณหน้าลิฟท์ สิ่งที่แสดงไว้เช่น แผนภูมิแต่ละชั้น แผนภูมิห้อง การเดินทาง ทางเชื่อม บันได ห้องน้ำ ทางหนีไฟ ที่ตั้งเครื่องดับเพลิง เป็นต้น

3) การควบคุมตรวจสอบอาคาร ผู้รับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ควรต้องตรวจสอบมาตรฐานอาคาร ตรวจสอบการใช้อาคาร การใช้ห้องเรียน ห้องประกอบตามความเป็นจริงว่ามีการใช้ประโยชน์ได้จริงตามแผนที่กำหนดไว้ มีการจัดชั้นเรียนตามจำนวนตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ มากหรือน้อยกว่าเกณฑ์เพราะเหตุใด นอกจากนี้ยังควรเดินตรวจอาคาร สถานที่โดย

ทั่ว ๆ ไปอย่างสม่ำเสมอเพื่อความสะดวกเรียบร้อยของสถานที่ ตลอดจนตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจใน จัดซื้อ จัดหา ซ่อมแซมบำรุงรักษาให้ใช้งานได้เป็นปกติ

4) การประเมินผลอาคารสถานที่ การประเมินผลอาคารประเมินทั้งสอง ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ประเมินเมื่อการก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จสมบูรณ์เพื่อดูว่า การออกแบบ และการก่อสร้างดำเนินการเป็นไปตามข้อกำหนด และตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้แก้ไข ก่อนที่จะมีการรับมอบหรือใช้อาคารต่อไป ขั้นตอนที่ 2 ประเมินเมื่อ ได้ใช้อาคารไปแล้วช่วง ระยะเวลาหนึ่ง ในการประเมินขั้นนี้ ควรให้ผู้มีส่วนร่วมประเมินด้วย เช่น ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษาคณาจารย์ วิศวกรและผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องและใช้อาคารเป็นต้น

5) การบำรุงรักษา เนื่องจากการบำรุงรักษาจะมีระยะเวลานานเท่ากับอายุ การใช้อาคาร ดังนั้นจึงมีระบบ และวิธีการที่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่องตามปริมาณและลักษณะ ความยากง่ายของอาคารทั้งการดูแลรักษาป้องกันก่อนครบอายุการใช้งานและการซ่อมบำรุง

2.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย หมายถึง มาตรการและแนว

ปฏิบัติต่าง ๆ ที่กระตุ้นจิตสำนึกของบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่อย่างปลอดภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องดูแลรับผิดชอบ และบริหารจัดการอีกด้านหนึ่งคือ ความปลอดภัย เพราะเป็นที่คาดหวังว่า ตลอดเวลาที่นักเรียน นักศึกษาอยู่ในสถานศึกษาควรมีปลอดภัยในทุก ๆ อย่าง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงควร จัดระบบและมีมาตรการต่าง ๆ ในด้านความปลอดภัย เช่น การให้ความรู้ในการรักษาความปลอดภัย จัดมาตรการป้องกันอันตราย จัดวิธีป้องกัน อุบัติเหตุเหตุการณ์จราจร การป้องกันเพลิงไหม้ เป็นต้น ดังรายการที่ เกรียงศักดิ์ จรรย์ยานนท์ และนคร ศรีวิจารณ์ (2537 : 113-116) นำเสนอ ต่อไปนี้

1) ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย (Safety Education)

จากสโลแกนที่ว่า “ปลอดภัยไว้ก่อน” อันเป็นมาตรการป้องกันในขั้นต้น สำหรับนักเรียนซึ่งรวมตัวกันอยู่เป็นจำนวนมาก จะได้มีความระมัดระวังต่อการใช้อาคารและ สถานที่ ตัวอย่างเช่น สถานศึกษาตั้งอยู่ริมแม่น้ำ นักเรียนจะต้องเดินทางโดยเรือโดยสาร จึงควรจะมีการปฐมพยาบาลในเรือ การลงเรือ การนั่งเรือ หากเกิดอุบัติเหตุตกลงไปในน้ำ จะช่วยตัวเองอย่างไร โดยอย่างน้อยนักเรียนควรว่ายน้ำเป็นทุกคน เป็นต้น

สิ่งสำคัญ คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในการใช้ประโยชน์อาคาร ตัวอย่าง เช่น กันสาดของอาคารสร้างไว้เพื่อกันแดดกันฝน นักเรียนอาจใช้เป็นที่นั่งคุยกัน โคนครุไม้ รู้ไม่เห็นอาจพลาดพลั้งตกลงมาได้ เรื่องทำนองนี้อาจเป็นตัวอย่างไว้ได้บ้าง พอสังเขปเช่น

รวบับ ใดมีไว้จับเวลาเดินขึ้นหรือลง ไม่ใช่ให้นักเรียนนั่งคร่อมราวแล้ว
ปล่อยให้ตัวลื่นไหลลงมาข้างล่าง

(1) แผงสวิตช์รวมไฟฟ้า ของอาคารแต่ละชั้น ห้ามนักเรียนไปเปิดเล่น
เพราะอาจทำให้เกิดอันตรายจากไฟฟ้าลัดวงจร

(2) ปัจจุบัน นิยมใช้ต่างหากกระแสไฟ บางแห่งก็ใช้กระแสไฟเป็นบาน
ประตูควรวางที่ป้องกันด้วยติดรูปลอกให้เห็นที่สังเกต มิเช่นนั้นนักเรียนอาจเดินชนประตูกระแสไฟได้

(3) ให้ความรู้เรื่องแผ่นดินไหว อย่าให้นักเรียนตกใจแล้ววิ่งออกมา
พร้อม ๆ กันจะเกิดอันตรายจนแย่งกันลงบันได ควรให้ความรู้ให้นักเรียน ให้พยายามอยู่ในความสงบ
เพราะการเกิด แผ่นดินไหวของบ้านเราจะไม่รุนแรงมากนัก

ดังนั้นขอตัวอย่างมาพอเป็นแนวทาง ที่ผู้บริหารทุกท่านจะได้นำไปใช้
ประโยชน์ในการปฐมนิเทศให้แก่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านความปลอดภัย รวบรวมเป็นข้อมูล
เพื่อแลกเปลี่ยนระหว่างสถานศึกษา เพื่อจะได้แนวปฏิบัติที่กระตุนจิตสำนึกของนักเรียน ให้มีการ
ตื่นตัวในด้านความรู้กับความปลอดภัยในการใช้อาคารสถานที่ ซึ่งนักเรียนอาจนำความรู้ไป
ถ่ายทอดให้นักเรียนรุ่นน้องอีกทีหนึ่งก็จะเป็นประโยชน์แบบต่อเนื่อง

2) ขจัดสิ่งทีอาจเป็นภัยแก่นักเรียน (Safe School Environment)

เป็นเรื่องการแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียนตัวอย่าง เช่น บริเวณสนาม
กีฬาของ โรงเรียนเป็นเขตที่ควรแยกออกให้ชัดเจน อาจปลูกต้นไม้เป็นแนวหรือเขียนป้ายบอกไว้ว่า
เป็นเขตกีฬาเพราะอาจเกิดอุบัติเหตุจากลูกฟุตบอลหรือการพุ่งแหลน การขว้างจักร ฯลฯ ทีอาจผิด
ทิศทางออกมาถูกนักเรียนได้

(1) โรงฝึกงานบางรายวิชาอาจมีอันตรายจากกระแสไฟฟ้าแรงสูง ที
เรียกว่าไฟฟ้า สามเฟด การใช้ปลั๊ก การเข้าไปในเขตของการปฏิบัติงาน ควรมีป้ายว่าระวังอันตราย
ติดเอาไว้เพื่อเป็นการเตือนนักเรียนให้ได้สติสัมปชัญญะ เพื่อป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าและ
เครื่องจักร

(2) ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ สาขาเคมี ซึ่งมีการทดลองต่อวันจะต้องมี
การต่อปล่องควันอันมีผลการทดลองทางเคมีให้อยู่สูงพอให้กลุ่มควันไปทำอันตรายต่อนักเรียนใน
ชั้นอื่น อาจมีการต่อปล่องควันให้สูงพ้นแนวหลังอาคารเพื่อให้ลมธรรมชาติพัดพาควันจากการ
ทดลองกระจายไป

(3) การตรวจสอบสายล่อฟ้าประจำอาคารว่ายังใช้ได้หรือไม่เพราะ
บางทีสายจะขาด กระแสไฟฟ้าจะลงเดินไม่ได้จะทำให้เกิดอันตรายต่อนักเรียน หากอาคารเรียนเป็น
อาคารสูงในบริเวณนั้น

(4) หากโรงอาหารหรือวิชาการมีการใช้ก๊าซหุงต้มผู้บริหารให้ติดตั้งหัวก๊าซแบบตัดก๊าซอัตโนมัติเมื่อเกิดก๊าซรั่วอันจะทำให้เกิดอันตรายต่อนักเรียนหรือทำให้เกิดเพลิงไหม้ก็ได้การสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยโดยการขจัดสิ่งที่ไม่มองเห็นว่าจะเป็นอันตรายต่อนักเรียนนั้นจึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารควรมอบให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทางด้านความปลอดภัยได้หมั่นตรวจตราดูแลเพื่อประโยชน์ต่อนักเรียนจำนวนมาก

3) การป้องกันจากการจราจร (Traffic Safety)

การวางผังบริเวณโรงเรียน มักจะแยกแวกถนน ที่จอดรถ และที่ขนส่งบริการเข้ามาสู่อาคารต่าง ๆ ออกจากเขตอาคารเรียน อาคารประกอบ ซึ่งนักเรียนจำนวนมากจะต้องเดินขณะเปลี่ยนชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อป้องกันภัยจากรถยนต์ให้แก่เด็กนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้น การวางผังที่ดีจะให้รถยนต์ เข้าไปได้ บางเขตที่จัดไว้ให้รถ ส่วนบริเวณที่นักเรียนใช้งานจะไม่ยอมให้รถยนต์หรือจักรยาน เป็นอันขาด เป็นการวางแผนขั้นแรกในการป้องกันภัยจากรถอย่างถูกวิธี อยากรู้ดี หัวข้อนี้อาจแบ่งออกเป็น สองแนวทาง คือ

(1) ความปลอดภัยจากการขนส่ง ซึ่งหมายถึง การให้ความรู้แก่นักเรียนในการขึ้นรถลงเรือ ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งสาธารณะ หรือการจัดการรับส่งของ โรงเรียน เป็นการให้ความรู้ว่าการจะขึ้นหรือลงรถก็จะต้องรอให้รถจอดสนิทก่อนไม่ให้โคกลงเวลารถยังมีความเร็วอยู่ การขึ้นอวัยวะออกมานอกตัวรถหากเกิดอุบัติเหตุเด็กนักเรียนควรปฏิบัติ ให้ความช่วยเหลือตนเองและเพื่อนนักเรียนอย่างไรบ้าง

(2) ความปลอดภัยในการจราจร เป็นการให้ความรู้แก่นักเรียนเมื่อต้องข้ามถนนหรือการเดินทางกลับบ้าน การข้ามหากเป็นจุดที่มีสะพานข้าม ควรใช้สะพานจะปลอดภัยกว่าการข้ามถนนอาจต้องดูทั้งสองข้างให้แน่ใจว่าปลอดภัยเพราะจักรยานยนต์บางคันจะวิ่งผิดทางก็เป็นได้ซึ่งทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง

การให้ความรู้แก่นักเรียนต่อระยะเบรกของรถยนต์ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะบางทีนักเรียนไม่ทราบว่า ระยะของการหยุดรถทำได้ขนาดไหนทำให้นักเรียนกะระยะผิดพลาด ทั้ง ๆ ที่คนขับก็พยายามเหยียบเบรกอย่างเต็มที่แล้วก็ตาม

ตำรวจจราจรจะให้ความรู้ ว่า นักเรียนที่ลงรถประจำทางแล้ว เดินข้ามถนนจากด้านท้ายรถประจำทางนั้นอันตรายมาก เนื่องจากตัวรถประจำทางจะบังนักเรียนไว้ รถที่วิ่งสวนมาจะมองไม่เห็น ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

3) การป้องกันเพลิงไหม้ (Fire Prevention)

แม้ว่าการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบในปัจจุบัน รัฐบาลมีกฎหมายให้ใช้วัสดุทนไฟแล้วก็ตาม แต่โอกาสที่ทำให้เพลิงไหม้ก็ยังคงมีอยู่ จึงได้จัดระเบียบให้ครูเวรอยู่เฝ้า

โรงเรียน ในเวลาค่ำคืน โอกาสที่จะเกิดเพลิงไหม้ยังมีอยู่ได้หลายทาง เป็นต้นว่า ไฟฟ้าลัดวงจร ฟ้ำผ่า การทิ้งก้นบุหรี่ ในบริเวณที่มีเชื้อเพลิงเกิดจากการรั่วของก๊าซหุงต้ม เป็นต้น

(1) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการป้องกันเพลิง เป็นการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการป้องกัน ช่วยดูแลจุดที่เชื้อเพลิง เช่น กองกระดาษเก่า ๆ กองขยะแห้ง หลุมแห้งที่สูมไว้ใน ถูดูแล้ง สิ่งเหล่านี้อาจเป็นเชื้อเพลิงได้นักเรียนอาจช่วยดูแลสายไฟฟ้าที่ถลอกอาจเกิดไฟลัดวงจร ได้สิ่งเหล่านี้จะต้องจัดครูมาให้ความรู้แก่นักเรียนซึ่งประโยชน์จะเกิดทั้งในการป้องกันที่บ้านของนักเรียนด้วย

(2) ให้นักเรียนมีความรู้ในการดับเพลิง อาคารทั่วไปจะมีถังเคมีสำหรับดับเพลิง อาคารบางหลังจะมีสายยางดับเพลิง ส่วนอาคารที่อยู่ในชนบทที่ขาดแคลนนิยมใช้ถังบรรจุทรายเขวนไว้ใช้ผจญเพลิง ครูจะต้องให้ความรู้แก่นักเรียนในการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงทุกประเภทที่มีอยู่ รวมทั้งการรวมตัวกันใช้ถังน้ำดับเพลิงอีกทางหนึ่งด้วย

(3) การฝึกหัดหนีเพลิงไหม้ ในปัจจุบันมีการก่อสร้างอาคารเรียนหลายชั้นอาคารเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับที่ดินที่คับแคบ มาตรการก่อสร้างอาคารสูงถึง 9 ชั้นเมื่อนักเรียนจำนวนมาก มีห้องดินอยู่ห่างจากผิวดินเช่นนี้จึงควรให้มีการฝึกหัดหนีเพลิง โดยให้ความรู้ว่าจะเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ห้ามใช้ลิฟท์อย่างเด็ดขาด เพราะลิฟท์อาจติดเมื่อเกิดไฟดับขณะนั้น จึงควรใช้บันไดหรือไฟให้กล่องแล้ว และที่สำคัญคือ เมื่อเกิดเพลิงไหม้ต้องให้นักเรียน ควบคุมสติสัมปชัญญะให้ดีอย่าตระหนกตกใจมากเกินไปอันจะเกิดสภาพการ โกลาหลชนิดที่ควบคุมจำนวนมากไม่ได้อันจะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเสียดแย้งกันลงบันไดทำให้เกิดอันตรายตามมาได้ การสร้างจิตสำนึกให้แก่นักเรียนในรูปการรักษาความปลอดภัย จะเกิดประโยชน์ทั้งในระยะที่เป็นนักเรียนและในระยะต่อไป เมื่อออกไปทำงานนักเรียนจะได้มีความรู้และจิตสำนึกที่จะนำไปใช้ในการให้ความรู้แก่ผู้อื่น และให้ความช่วยเหลือแก่สังคมตามสมควรแก่ฐานะ อันจะทำให้สังคมของเรามีปลอดภัยโดยทั่วกัน

2.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

สภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคลเมื่ออยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นคณะ เป็นองค์กร โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่ประกอบด้วยบุคคลหลากหลาย และมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านสถานภาพ ทางด้านการศึกษา ประสบการณ์ และอายุ เมื่อมาอยู่ร่วมกันย่อมแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางอารมณ์ และทางสังคมที่แตกต่างกัน ไปสิ่งเหล่านี้จัดได้ว่าเป็นสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อองค์กรนั้น ๆ สภาพแวดล้อมทางสังคมในสถานศึกษาที่สำคัญได้แก่ บรรยากาศการบริหารและบรรยากาศการปฏิบัติงาน บรรยากาศการเรียนการสอน และบรรยากาศการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ใน

สถานศึกษาถ้ามีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางสังคมดี เหมาะสมจะช่วยให้นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ คนงาน ภารโรง ผู้ที่มีส่วนร่วมกันอย่างราบรื่น เป็นสุข มีขวัญกำลังใจในการทำงาน การเรียนการสอน การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ จะส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นอย่างดี

สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง “สภาพสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับสถาบันสังคม” (google.com : 2547)

สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง “สภาพแวดล้อมที่ซึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันของคนในสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของคนโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้” (เสรี ลาขโรจน์ 2546 : 62)

จากความหมายที่ได้นำเสนอข้างต้นสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันซึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของคนโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้

สภาพแวดล้อมทางสังคมในสถานศึกษา หมายถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันของคนในสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของคนโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้ (เสรี ลาขโรจน์ 2546 : 62)

1. สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ
2. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
3. สภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

2.3.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง บรรยากาศการบริหารและการปฏิบัติงานบุคคลทุกฝ่ายที่มีความสุขมีความพึงพอใจ และมีแรงจูงใจในการทำงานมีผู้กล่าวถึงการบริหารสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการไว้หลายคนดังนี้

นรา สมประสงค์ (2546 : 79) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารและภาวะผู้นำของผู้บริหารและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานล้วนมีผลต่อการดำเนินการต่าง ๆ ในองค์กรทั้งสิ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีระมัดระวังเป็นอย่างมากและควรเลือกกลวิธีในการบริหารที่ดี และเหมาะสมเพื่อที่จะทำให้บรรยากาศการบริหารและบรรยากาศการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น บุคคลทุกฝ่ายมีความสุขความพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงานถึง บรรยากาศการบริหารจะส่งผลต่อบรรยากาศการปฏิบัติงานในสถานศึกษาดังนี้

1) ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษามีความพึงพอใจ ครูอาจารย์ คนงานภารโรงมีความพอใจในงานของตน นักเรียนนักศึกษาพึงพอใจที่จะเรียนและศึกษาหาความรู้ประสบการณ์

และทักษะต่าง ๆ พึงพอใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย

2) การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีพฤติกรรมการทำงานแบบร่วมมือ สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ความขัดแย้งลดลง มีพฤติกรรมเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ มีบรรยากาศมุ่งที่การบรรลุเป้าหมาย

3) ระดับแรงจูงใจขึ้น นั่นคือมีแรงจูงใจที่ต้องการเห็นความสำเร็จของงานของตนเอง เห็นว่าที่ทำมาสนใจและเป็นที่ยอมรับให้ลงมือทำ มีความรับผิดชอบ ต้องการเห็นความก้าวหน้าในงานและการได้รับการยอมรับนับถือ ซึ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยจูงใจที่สำคัญในการทำงาน

บรรยากาศการบริหาร และการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปพิจารณาและเลือกใช้ให้เหมาะสมดังนี้

1) บรรยากาศเปิด เป็นบรรยากาศที่สมาชิกในกลุ่มมีขวัญกำลังใจดีมาก คณะครูอาจารย์มีความสามัคคีช่วยเหลือการทำงานเป็นอย่างดี ครูมีงานทำพอเหมาะกับความสามารถจึงทำให้ได้ผลงานที่ดีแต่ละคนมีความพึงพอใจในการทำงานแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกของโรงเรียนนั้น พฤติกรรมของผู้บริหารพบว่า มีบทบาทในการบริหารดีเด่นถือเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่เคารพและเป็นที่ต้องการของคณะอาจารย์ นอกจากนี้ ยังให้การช่วยเหลือครูให้ปฏิบัติงานได้โดยสะดวกผู้บริหารไม่ต้องออกคำสั่ง หรือควบคุมหรือนิเทศบ่อยนัก เพราะคณะครูอาจารย์มีระเบียบวินัยดีมีความสัมพันธ์กับผู้บริหารดี กฎเกณฑ์และระเบียบที่มีความจำเป็นสำหรับการอำนวยความสะดวกการบริหารงานและควบคุมคณะครูอาจารย์ ก็ยังมีชีวิตอยู่ แต่สามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ผู้บริหารไม่เน้นผลงานครูอาจารย์แต่จะใช้วิธีสร้างลักษณะของการเป็นผู้นำและผู้ตามให้กับคณะครูอาจารย์ ผลผลิตของงานจึงดีมีคุณภาพบรรยากาศแบบนี้เป็นที่พึงประสงค์ของสมาชิกที่สุด

2) บรรยากาศอิสระ เป็นบรรยากาศที่มีลักษณะเด่นชัดตรงที่ผู้บริหารส่งเสริมให้คณะครูอาจารย์มีความอิสระในการสร้างความสัมพันธ์ฉันท์มิตร บรรยากาศแบบนี้มีแนวโน้มที่คณะครูอาจารย์ได้รับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ฉันท์มิตรมากกว่าความพึงพอใจที่ได้จากความสำเร็จในการทำงาน คณะครูอาจารย์มีความสามัคคีและร่วมมือในการทำงานที่ดี ผู้บริหารมีวิธีการ กฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ พร้อมทั้งจะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้คณะครูอาจารย์ ขวัญและกำลังใจของคณะครูอาจารย์ดีแต่ยังไม่เท่ากับบรรยากาศแบบเปิด เพราะได้รับความพึงพอใจในเรื่องความสัมพันธ์ฉันท์มิตรมากแต่ได้รับความพึงพอใจจากความสำเร็จของงานน้อย ผู้บริหารบริหารงานโดยถือระเบียบ กฎเกณฑ์ น้อยกว่าตัวบุคคลกับคณะครูอาจารย์มีอิสระ

ในการเลือกงานได้ตามความสามารถผู้บริหารจะแสดงความเมตตาปราณีและคอยให้ความช่วยเหลือ คณะครูอาจารย์เป็นครั้งคราวส่วนใหญ่ จะใช้วิธีการปฏิบัติงานหลัก และสร้างแบบอย่างในการทำงานที่ดี ผู้บริหารพยายามส่งเสริมสวัสดิภาพต่อคณะครูอาจารย์ พฤติกรรมของผู้บริหารในบรรยากาศแบบนี้ค่อนข้างจะเข้มงวดควอดขันมากกว่าผู้บริหารแบบบรรยากาศเปิด

3) บรรยากาศควบคุม เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารเน้นความสำเร็จของผลงานเป็นหลัก ผู้บริหารจะควบคุม ตรวจสอบ ออกคำสั่ง หรือนิเทศงานครูอาจารย์ จนคณะครูอาจารย์ไม่มีเวลาที่จะสร้างความสัมพันธ์ฉันท์มิตร แต่เนื่องจากมีผลงานที่ดี จึงทำให้คณะครูอาจารย์มีความภาคภูมิใจ ซึ่งเป็นผลพลอยได้ เลยทำให้ขวัญและกำลังใจดีขึ้นเล็กน้อย คณะครูอาจารย์ต้องร่วมมือกันทำงานตลอดเวลา จึงทำให้ความสัมพันธ์ในหมู่คณะดีขึ้นบ้าง แต่ความสัมพันธ์ฉันท์มิตรมีน้อย แต่จะกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์และวิธีการทำให้คณะครูอาจารย์ทำงานตลอดเวลา ผู้บริหารจะไม่สนใจในความคิดและหลักการและเหตุผลของคนอื่น

4) บรรยากาศสนิทสนม เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารและคณะครูอาจารย์มีความสัมพันธ์ฉันท์มิตรสหายผู้บริหารสนใจผลงานน้อย ละเลยคำสั่งกฎเกณฑ์ ระเบียบ หรือการนิเทศ ทำให้คณะครูอาจารย์ขาดความสามัคคีในการทำงาน คณะครูอาจารย์ไม่ค่อยทำงาน แต่มีความสัมพันธ์กันด้านส่วนตัว ขวัญและกำลังใจอยู่ระดับปานกลาง เพราะได้จากความสัมพันธ์กันฉันท์มิตร ผู้บริหาร บริหารงานอย่างหละหลวม ปล่อยปะละเลย แต่พยายามแสดงให้เห็นว่าคณะครูอาจารย์ทุกคนเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ผู้บริหารให้ความกรุณาและปราณีและจะไม่พยายามทำลายจิตใจของสมาชิก การประเมินผลงานหรือการสั่งการ ทั้งทางตรงและทางอ้อมมีน้อยมาก คณะครูอาจารย์จะคอยกระตุ้นผู้บริหารให้ทำหน้าที่เข้มแข็งตลอดเวลา

5) บรรยากาศรวบอำนาจ เป็นบรรยากาศที่ ผู้บริหาร โดยใช้วิธีการออกคำสั่ง ควบคุมตรวจสอบ และนิเทศการปฏิบัติงานของคณะครูอาจารย์อย่างใกล้ชิดประดุจเงาตามตัว ผู้บริหารพยายามสร้างความสัมพันธ์ฉันท์มิตรภายในกลุ่มครูอาจารย์ ไม่เคารพนับถือความรู้ความสามารถของผู้บริหาร คณะครู- อาจารย์แบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ และไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ฉันท์มิตร เนื่องจากผู้บริหารไม่สามารถที่จะบริหารบุคคลให้อยู่ในระเบียบวินัยได้ ผู้บริหารชอบรวบรวนเวลาปฏิบัติงานคณะครูอาจารย์มากกว่าที่จะอำนวยความสะดวก ขวัญและกำลังใจของคณะครู-อาจารย์ต่ำ เพราะขาดทั้งความสัมพันธ์ฉันท์มิตรและความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของการทำงาน ผู้บริหารทำตัวเป็นผู้รู้ดีไปเสียทุกอย่างทั้งที่บางเรื่องเพียงรู้งู ๆ ปลา ๆ หรือผิด ๆ ถูก ๆ ทำให้คณะครู-อาจารย์ เบื่อหน่ายและรำคาญ พฤติกรรมของผู้บริหารเป็นอย่างมาก

6) บรรยากาศปิด เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหาร โดยขาดความรู้ ไม่มีสมรรถภาพในการบริหารงานบุคคล ครูอาจารย์เสียขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพราะขาดความ

สามัคคี ขาดความสัมพันธ์ฉันท์มิตร และความภาคภูมิใจในการทำงาน ผู้บริหารไม่อำนวยความสะดวกในการทำงานให้ครูอาจารย์ ครูอาจารย์ถูกควบคุมโดยระบบคัตลอค ผู้บริหารกับครูอาจารย์ปฏิบัติตามโดยปราศจากเหตุผล เพราะมุ่งสนองความพึงพอใจของตนเท่านั้น และผู้บริหารไม่สามารถปฏิบัติตนและปฏิบัติงานให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น ขาดความเมตากรุณาขาดความริเริ่มสร้างสรรค์และไม่เคยแสดงพฤติกรรมผู้นำที่ดีให้ปรากฏ ครู-อาจารย์มองผู้บริหารของตนว่าเป็นผู้บริหารจอมปลอม บรรยากาศแบบนี้เป็นบรรยากาศที่ไม่พึงประสงค์และต้องรีบแก้ไขด่วน

จากบรรยากาศ 6 แบบ สรุปได้ว่าบรรยากาศแบบเปิดนับว่าเป็นบรรยากาศที่พึงประสงค์มากที่สุด ส่วนบรรยากาศแบบปิด เป็นบรรยากาศที่ไม่พึงประสงค์ขององค์กรมากที่สุด สถานศึกษาใดมีบรรยากาศแบบนี้ต้องรีบแก้ไขโดยด่วน

คำจันทร์ อปการัตน์ (2542 : 23) กล่าวไว้ว่า การบริหารและการจัดการภายในโรงเรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษา ถ้าการบริหารและการจัดการเหมาะสมและมีประสิทธิภาพแล้วจะส่งเสริมให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานด้วยความสำเร็จ

หน่วยศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา (2532 :65 -69) ได้สรุปลักษณะการบริหารการจัดการที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีไว้ดังนี้

1. วิธีการกำหนดนโยบาย

1.1 มีการนำข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันมากำหนดเป็นนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาางานของโรงเรียน

1.2 ใ้บุคคลในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อให้ทุกคนปฏิบัติตามนโยบายที่ตนเองมีส่วนร่วมกำหนดขึ้น ด้วยความเต็มใจ

1.3 ไม่นำเอาความคิดของคน ซึ่งคิดไว้แล้วขัดแย้ง ให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม

1.4 ไม่วางเฉยต่อความรู้สึกนึกคิดของอื่น

1.5 ไม่ให้ความสำคัญเฉพาะเรื่องที่ตนถนัดเท่านั้น

2. การมอบหมายงานหรือการสั่งการ

2.1 เป็นไปตามสายการบังคับบัญชา

2.2 เหมาะสมกับความสามารถ

2.3 แจ่มชัด

2.4 ให้ความไว้วางใจ

2.5 ไม่เกินกำลัง

2.6 มอบหมายงานแล้วติดตามช่วยเหลือ

- 2.7 กระจายงานไม่ใช้ใครก็ได้ ก็ใช้คนเดียว
- 2.8 ถ้ามได้ดูแลความเหน็ดเหนื่อย
- 2.9 ยกย่องชมเชยให้กำลังใจ
3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 - 3.1 ให้การยกย่องต่อหน้าคนอื่น
 - 3.2 สนใจทุกข์สุขซึ่งกันและกัน
 - 3.3 ให้กำลังใจให้ความช่วยเหลือ
 - 3.4 ไม่วางตัวสูงเกินไปหรือไปเข้าพบยาก
 - 3.5 แสดงความยินดีในความสำเร็จ
 - 3.6 ให้ความยุติธรรมแก่ทุกคนเสมอภาค
 - 3.7 จัดสวัสดิการให้หลาย ๆ รูปแบบ
 - 3.8 สนับสนุนส่งเสริมความก้าวหน้า เช่น ศึกษาต่อ อบรม ดูงานทำ

ผลงานทางวิชาการ

จะเห็นได้ว่าหากสถานศึกษาใดจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย การสั่งการ การอำนวยความสะดวก การบริการ การประสานงาน และการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรแล้ว จะทำให้สถานศึกษานั้นมีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบมีความรักความผูกพันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2.3.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนในห้องเรียนหรือบรรยากาศในห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ หลักสูตร สื่อการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน หรือบรรยากาศในห้องเรียน ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนดีจะมีส่วนในการสนับสนุนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตรงกันข้ามถ้าบรรยากาศของห้องเรียนไม่ดีจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญและถือว่าครูมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดสภาพแวดล้อมเหล่านี้ นอกเหนือจากการสอน (สิริวรรณ ศรีพหล 2537:35)

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2532 : 37-42) ได้กล่าวไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกคน ย่อมมุ่งหวังจะเห็นสภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน มีลักษณะที่จะส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่าง

ที่สุดโดยการจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เกิดบรรยากาศทางวิชาการที่มีชีวิตชีวา ทำให้นักเรียนรักโรงเรียน รักครู รักเพื่อน และพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “อยากมา โรงเรียน ” ในสถานศึกษาทั่ว ๆ ไป จะมีนักเรียน อยากมาโรงเรียนและต้องมาโรงเรียนดังนี้

1. นักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน
2. นักเรียนที่เป็นที่รักใคร่ของครูและเพื่อน
3. นักเรียนที่ตั้งใจศึกษาหาความรู้
4. นักเรียนที่เห็นว่าโรงเรียนเป็นที่ช่วยแก้ปัญหาของเขาได้

เหตุผลที่นักเรียนบางคนมาโรงเรียนคือ

1. เพราะการศึกษาเป็นค่านิยมของสังคม
2. เพราะอยู่บ้านก็ไม่มีอะไรดีขึ้น
3. เพราะอยู่บ้านต้องทำงานบ้าน
4. เพราะระอา กับสภาพบ้านที่คับแคบ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริม

ความสามารถของแต่ละบุคคลให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน แล้วดำเนินกิจกรรมด้วยความเป็นกันเองให้เกิดริ้วขบวนและกัน ส่งเสริมการเรียนเป็นกลุ่ม ช่วยกันคิดช่วยกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนน่าจะพอให้ทุกคนมีความสุข มีความมั่นใจและตระหนักในคุณค่าของตนได้

สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณครูให้ความเป็นกันเอง กระตือรือร้นที่จะสอน รักและปรารถนาดี เข้าใจ จริงใจและจริงจัง ย่อมทำให้นักเรียนอุ่นใจ วางใจ อยากเรียนรักและผูกพันต่อโรงเรียน รู้จักรักตนเอง และผู้อื่น และรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สภาพเช่นนี้นักเรียนที่มีความสุขเมื่ออยู่บ้าน มาโรงเรียนก็จะเป็นสุขด้วย นักเรียนที่มีความทุกข์เมื่ออยู่บ้าน อย่างน้อยก็มีความสุขอบอุ่นเมื่ออยู่โรงเรียน ไม่ว่าจะ เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ก็สามารถจัดสภาพการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยตรง จัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่สนับสนุนให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีและกว้างขวางขึ้น เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนันทนาการ การจัดนิทรรศการ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้การอภิปราย การได้วาที และกิจกรรมอื่น ๆ ตามโอกาส

นรา สมประสงค์ (2546: 82) ได้เสนอแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนนับเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนในห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนจะเน้นการจัดสภาพแวดล้อมเชิงกายภาพ และการจัดสภาพแวดล้อมเชิงปฏิสัมพันธ์

2. การจัดสภาพแวดล้อมเชิงกายภาพ เน้นการจัดและการใช้พื้นที่ของห้องเรียนของห้องเรียนให้ได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ในขณะที่เดียวกันต้องเน้นความเป็นระเบียบเรียบร้อย การจัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะและสวยงาม สภาพแวดล้อมเชิงกายภาพที่จัดได้อย่างมีคุณภาพ จะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

3. การจัดสภาพแวดล้อมเชิงปฏิสัมพันธ์ เน้นการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมให้สมาชิกของห้องเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยครูก็พยายามหาแนวทางเพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้วย

นรา สมประสงค์ (2546 :83) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ อาจตั้งคณะกรรมการวิชาการมาร่วมปรึกษาหารือถึงแนวปฏิบัติ การประเมินผลพร้อมทั้งเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข ให้ครูอาจารย์ได้ทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชิญวิทยากรมาบรรยาย แนะนำวิธีการสอนและนวัตกรรมใหม่ ๆ มีการจัดทำแผนการสอนรายวิชา มีการจัดตารางสอน/ตารางเรียนการจัดครูเข้าสอนในแต่ละวิชาตามความเหมาะสม

2. การจัดบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน มีการจัดบริการทางด้านวิชาการ การจัดบรรยากาศในห้องเรียน

3. งานด้านหลักสูตร เอกสารประกอบการใช้หลักสูตร โดยโรงเรียนรวบรวมเอกสารหลักสูตรทุกประเภทให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติม มีการจัดทำแผนการเรียนหลากหลายให้สอดคล้องกับหลักสูตร มีการมอบหมายให้หมวดวิชาจัดทำแผนการสอน มีสมุดประเมินผล จัดให้มีคาบสอนแนะแนวสอนซ่อมเสริมและมีกิจกรรมครบตามหลักสูตร

4. การจัดแผนการเรียน โรงเรียนจัดแผนการเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการให้หลากหลายเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และศักยภาพของโรงเรียน

5. การสอนซ่อมเสริม โรงเรียนอาจจัดให้ทั้งแบบที่เป็นทางการตามความสะดวกของครูและนักเรียนหรืออาจจัดแบบเป็นทางการ โดยแบ่งเด็กตามระดับสติปัญญา เช่น สอน

เสริมให้กับนักเรียนที่ตั้งใจเรียนและจัดเสริมประสบการณ์ให้กับนักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียน หรือเชิญวิทยากรมาบรรยายในรายวิชาหลักเพื่อเตรียมตัวสอบแข่งขัน เป็นต้น

6. การวัดและประเมินผล ได้แก่ การวัดและประเมินผลตามหลักสูตร ตามระเบียบที่กระทรวงศึกษากำหนด การจัดสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อ จัดสอบซ่อม การมอบรางวัลดีเด่น แก่นักเรียนประจำปีการศึกษา การวิเคราะห์ข้อสอบ การลงทะเบียนเรียน การแจ้งผลการสอบ การประกาศรายชื่อนักเรียนที่ไม่มีสิทธิเข้าสอบปลายภาค

7. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมอื่นตามลักษณะของกิจกรรม เสียดสละ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมรู้จักทำงานร่วมกันมีสุขภาพแข็งแรง

8. การจัดแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ แปลงสาธิตแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สถานประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัดและสถานที่ราชการ เป็นต้น

2.3.3 การจัดสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล หมายถึง บรรยากาศ

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาที่อยู่ร่วมกัน ได้แก่การอยู่ร่วมกันของครูกับบุคลากรในสถานศึกษา ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน สภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน มีแนวคิดดังนี้ (นรา สมประสงค์ 2546 : 84-86)

1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษา เช่น เจ้าหน้าที่คนงานภารโรง ลูกจ้าง เป็นสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมที่มีผลต่อบรรยากาศการทำงาน และบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูอาจารย์อาจแสดงออกในลักษณะของการทำงานเป็นที่ ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์กติกาเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะการเป็นประชาธิปไตย ยกย่องชมเชยซึ่งกันและกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรและจริงใจต่อกันปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ การที่ครูอาจารย์มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดังกล่าวจะส่งผลต่อนักเรียนนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยครูจากครูอาจารย์เป็นต้นแบบ และนำไปพัฒนาพฤติกรรม ลักษณะนิสัย ความคิด จิตใจ และอารมณ์เป็นของตนเองในโอกาสต่อไป

จากความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารศึกษาจึงควรส่งเสริมพัฒนาให้ครูอาจารย์ได้มี ปฏิสัมพันธ์ที่ดี

ต่อกันเช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม การบริหารแบบมีส่วนร่วมการสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูอาจารย์จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น

2) ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียนนักศึกษา ครูอาจารย์เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของนักเรียนนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียนนักศึกษา จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจและเกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน เช่น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม ตอบคำถามและร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศการเรียนรู้อาจจะมีแต่ความน่าสนใจ สนุก อยากรู้อยากเห็นและกระตือรือร้นเพราะนักเรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหว มีโอกาสได้ใช้ความคิดของตนเอง มีโอกาสได้ลงมือทำ ได้แสดงความสามารถ มีผลทำให้เกิดความไว้วางใจ ให้ความสนใจต่อการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมาย เกิดความเป็นกันเองและมองครูอย่างเป็นมิตรคอยให้ความช่วยเหลือแนะนำมากกว่ามองครูว่าเป็นผู้ใหญ่ที่ทรงอำนาจ เป็นต้น

พรรณนะของตัวแทนเยาวชน ในที่ประชุมนานาชาติ ครั้งที่ 5 ระหว่าง 13-15 ธันวาคม 2542 ได้ ให้พรรณนะเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูที่นักเรียนต้องการคือ ครูใจดี มีบุคลิกภาพดี เป็นกันเอง ใกล้ชิดกับนักเรียน ทันสมัย ไม่ทำให้นักเรียนได้เบื่อหน่าย เข้าใจนักเรียนและดูแลนักเรียนเป็นอย่างดี มีความรู้อย่างแท้จริง รักการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างแจ่มแจ้งซึ่งสอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา (กรมวิชาการ 2540: 13-14) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนว่ามีอิทธิพลดังนี้

(1) ครูยิ้มแย้มแจ่มใส จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนร่าเริง แจ่มใส นักเรียนเรียนด้วยความสบายใจ ครูที่มีสีหน้าเฉยเมย เคร่งขรึม บรรยากาศในห้องเรียนจะเต็มไปด้วยความเครียด นักเรียนรู้สึกอึดอัด ไม่กล้าซักถาม หรือแสดงความคิดเห็น

(2) ครูที่มีท่าทาง กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง จะทำให้นักเรียนรู้สึกกระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา ถ้าครูมีความเชื่องช้า นักเรียนจะรู้สึกเหนื่อย เบื่อหน่าย ครูแสดงอาการฉุนเฉียวหงุดหงิดนักเรียนจะเรียนด้วยความไม่สบายใจ

(3) ครูที่ใช้ น้ำเสียงและคำพูดที่นุ่มนวล อ่อนหวาน แสดงความเป็นมิตร มีการเน้นหนักเบา มีจังหวะนักเรียนจะสนใจฟังมากกว่าครูที่พูดราบเรียบ หรือพูดจาจืดจาง ใช้คำพูดเยาะเย้ยเสียดสี

(4) การควบคุมอารมณ์และการมีอารมณ์ขันของครู จะช่วยให้บรรยากาศของชั้นเรียน ไม่ตึงเครียด มีการให้อภัย เมื่อนักเรียนทำผิดโดยไม่ตั้งใจ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์อารมณ์ขันของครูจะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตร เป็นกันเอง

(5) การแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียน ถ้าครูแสดงบทบาทผู้นำแบบเผด็จการนักเรียนจะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น บรรยากาศมักเคร่งเครียด อึดอัดถ้าครูเป็นผู้นำแบบตามสบายมุ่งสอนให้จบหลักสูตรแต่เพียงอย่างเดียว นักเรียนทำอะไรได้ตามใจชอบ จะทำให้ไม่มีระเบียบวินัยเท่าที่ควร นักเรียนที่ตั้งใจเรียนหรือมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จจะเกิดความ เบื่อหน่าย ครูที่มีลักษณะเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย จะเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้แสดงความคิดเห็น กล้าซักถามสิ่งที่ยังไม่เข้าใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น เกิดความรู้ สึกว่าตนมีความสำคัญและเรียนด้วยความสบายใจ

(6) เจตคติเป็นสิ่งที่มียุทธผลต่อความคิดและการแสดงพฤติกรรมของคน ครูที่มี เจตคติที่ดีต่อการสอน จะมองการสอนเป็นเรื่องสนุก มีการเตรียมการสอนอย่างดี มีเทคนิควิธีการสอนเหมาะสมกับนักเรียน ไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายเมื่อนักเรียนซักถาม ครูที่มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนจะให้ความรักและความสำคัญแก่นักเรียนเท่าเทียมกัน

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนนักศึกษา กับนักเรียนนักศึกษา นอกจากพ่อแม่และครูอาจารย์แล้วสิ่งแวดล้อมต่อมาที่มีความสำคัญต่อการสร้างเจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน คือเพื่อน โดยเฉพาะในวัยรุ่น ซึ่งเป็นวันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ ที่ดีกับเพื่อนและครูอาจารย์ จะมีความรักทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครูอาจารย์ จะมีความรัก และเข้าใจเพื่อน จะชอบโรงเรียนและเรียนอย่างมีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพ การมีเพื่อนและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนจะช่วยเสริมสร้างสุขภาพจิตได้ดี การมีเพื่อนสนิทถึงขั้นรู้สึกไว้วางใจสามารถปรึกษาหารือระบายความคับแค้นใจได้จะทำให้ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับและมีสังคมของตน การมีเพื่อนของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษามักจะเกิดการเรียนรู้อยู่ในชั้นเรียนเดียวกัน การอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน และจะคบกันเป็นเพื่อนร่วมกลุ่มหรือเพื่อนสนิท ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษาได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในโอกาสต่างๆ เช่น กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมชุมนุม เป็นต้น

สถานศึกษาเป็นองค์กรที่การปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลต่าง ๆ องค์กรกับบุคคลเป็นสิ่งที่ต้องอยู่ควบคู่กัน และต่างก็เป็นดั่งบ่งชี้ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ถ้าองค์กรมีความก้าวหน้าก็แสดงให้เห็นถึงลักษณะของบุคคลในองค์กรนั้น ที่มีคุณภาพ ในทำนองเดียวกันถ้าบุคลากรในองค์กรเป็นบุคลากรที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ จะมีผลให้องค์กรเป็นปีกแผ่น มั่นคงพัฒนาและบรรลุเป้าหมายขององค์กร พฤติกรรมของบุคคลในองค์กรเป็นปฏิภริยาร่วมของการแสดงออกเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังและบุคลิกลักษณะของตนเอง และสิ่งที่ชักจูงให้บุคคล

แต่ละตำแหน่งปฏิบัติการกิจในองค์กรจะมีที่มาจากสองทาง คือทางแรก เป็นเรื่องขององค์กร ทางที่สองเป็นเองลักษณะเฉพาะของบุคคลที่แต่ละคนจะแสดงตามความต้องการ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ เมื่อบุคคลมาอยู่รวมกันย่อมมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน อีกทั้งพฤติกรรมดังกล่าวจะมีผลหรือมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ด้วยเหตุนี้จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในองค์กรได้ และปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่จะมีผลกับผู้บริหารเท่านั้น แต่จะมีผลต่อบุคคลอื่น ๆ ด้วย ในสถานศึกษา ก็เช่นกันพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนก็จะมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น ๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นครู-อาจารย์ นักเรียนนักศึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องก็ตาม ผู้บริหารจึงควรทำความเข้าใจในพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ ของบุคคล เพื่อนำไปสู่การบริหารจึงควรทำความเข้าใจในพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ ของบุคคล เพื่อนำไปสู่การบริหารสภาพแวดล้อม ด้าน ปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

3. ความหมายของความพึงพอใจ

คำว่า พอใจ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539:588 และ 600) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พึง เป็นกริยาช่วยกริยาอื่น หมายความว่า ขอมตาม แปลว่า ควร คำว่า พอใจ เป็นคำกริยา แปลว่า สมใจ ชอบใจ ดังนั้น พึงพอใจ จึงแปลว่า ควรชอบใจ ความพึงพอใจจึงควรหมายถึง ความรู้สึกชอบใจ

ทวีพงษ์ หินคำ (2541:8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถลดความตึงเครียดและตอบสนองตามความต้องการของบุคคลได้ ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น

ธนิยา ปัญญาแก้ว (2541:12) ได้ให้ความหมายว่า สิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจจะเกี่ยวข้องกับลักษณะของงาน ปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่ความพอใจในงานที่ทำ ได้แก่ ความสำเร็จ การยกย่อง ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า เมื่อปัจจัยเหล่านี้อยู่ต่ำกว่า จะทำให้เกิดความไม่พอใจงานที่ทำ ถ้าหากว่างานให้ความก้าวหน้า ความท้าทาย ความรับผิดชอบ ความสำเร็จและการยกย่องแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว พวกเขาจะพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงานเป็นอย่างมาก

กิติมา ปริดีดิลก (2529:321-322) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆและเขาได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้

ธงชัย สันติวงษ์ (2530:389) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากการรับการตอบสนองต่อความต้องการของตนอย่างดีหรือสมบูรณ์ที่สุด

จากความหมายของความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนเองต้องการก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการที่ตนไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

4. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ได้แบ่งเขตพื้นที่การศึกษา เป็น 3 เขต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 มาตรา 37 โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตาม มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 พื้นที่ศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอหนองไผ่ แบ่งเขตการปกครองเป็น 2 เทศบาล มีโรงเรียนจำนวน 70 โรงเรียน มีครูจำนวน 907 คน มีนักเรียนจำนวน 18,756 คน
2. อำเภอบึงสามพัน แบ่งเขตการปกครองเป็น 1 เทศบาล มีโรงเรียนจำนวน 48 โรงเรียน มีครูจำนวน 679 คน มีนักเรียนจำนวน 14,199 คน
3. อำเภอวิเชียรบุรี แบ่งเขตการปกครองเป็น 2 เทศบาล มีโรงเรียนจำนวน 79 โรงเรียน มีครูจำนวน 990 คน มีนักเรียนจำนวน 21,234 คน
4. อำเภอศรีเทพ แบ่งเขตการปกครองเป็น 1 เทศบาล มีโรงเรียนจำนวน 44 โรงเรียน มีครูจำนวน 512 คน มีนักเรียนจำนวน 10,912 คน
5. มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 245 โรงเรียน มีครูทั้งหมด 3,088 คน และมีนักเรียนทั้งหมด 65,101 คน ในการบริหารจัดการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาได้ตั้งกลุ่มเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือในด้านวิชาการและเป็นศูนย์ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยแต่ละกลุ่มมีโรงเรียน 9-15 โรงเรียน ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันและสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย แต่เนื่องจากโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดมีขนาดที่แตกต่างกันและอยู่ใสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน การจัดสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงเรียนย่อมมีความแตกต่างกันบ้าง แต่ก็มิ

จุดมุ่งหมายเดียวกันคือให้เป็นที่พอใจของบุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา ให้บรรลุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (มาตรา 6) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

เจริญ งานไว (2538 : 106-122) ได้ศึกษาการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ โรงเรียน
2. ศึกษาผลกระทบของการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
3. ศึกษาผลกระทบของการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีต่อครู และนักเรียน

4. ศึกษาปัญหาและแนวทางในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่าการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินการ 3 ด้าน คือด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารจัดการ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีการจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่เกิดจากการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมมีปัญหาในระดับปานกลางทั้งสามด้าน ผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ และนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

นิพนธ์ วรรณเวช (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ในทัศนะของผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการจัดสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา ให้ถึงขีดสูงสุด บุคลากรทุกฝ่ายของสถาบันควรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถาบันในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในทุก ๆ ด้าน ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นสถาบันควรจะให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร บำรุงขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร มีการติดตามประเมินผลโครงการที่เกี่ยวข้องกับการ

พัฒนาสภาพแวดล้อมสถาบันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจตรงกัน เพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทั้งสี่ด้านให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ประสงค์ พรหมสิทธิ์ (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยแวดล้อมในการสร้างบรรยากาศ การปฏิบัติงานที่พึงประสงค์ของบุคลากร ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงราย พบว่า

1. ปัจจัยแวดล้อมในการสร้างบรรยากาศปฏิบัติงานที่พึงประสงค์ของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัวและปัจจัยแวดล้อมในการสร้างบรรยากาศปฏิบัติงานที่พึงประสงค์สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม เพศ อายุ ตำแหน่ง นัยสำคัญทางสถิติส่วนระดับการศึกษาและสถานภาพการสมรส ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

รังสิมา เจริญศิริ (2541: 125-126) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัญหาการจัดกิจกรรมรณรงค์รักษาสีสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดกิจกรรมรณรงค์ และรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี มีปัญหาทุกด้านและในแต่ละด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาทุกด้าน และในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งเป็นรายด้านและรวมทุกด้านเช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมรณรงค์ และรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า

2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาแตกต่างกันในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาแตกต่างกันในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

สถิต นาสมยนต์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า

การดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ได้ดำเนินการทั้ง 3 ด้าน คือ (1) ด้านกายภาพ (2) ด้านการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูและนักเรียน (3) ด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนซึ่งการดำเนินงาน ทั้ง 3 ด้าน มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาในการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษานั้นมีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือปัญหาด้านบุคลากร และปัญหาด้านงบประมาณวัสดุ อุปกรณ์ ส่วนปัญหาด้านด้านการจัดการและการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะให้มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ครู นักเรียนและชุมชนร่วมมือกันวางแผนการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษานอกจากนี้ทางโรงเรียนประถมศึกษาควรจัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษา

คำจันทร์ อภิการัตน์ (2542 : 77-79) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารของผู้บริหารในการจัดสิ่งแวดล้อม ที่สนับสนุนต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขต 9 โดยแบ่งเป็นสามด้านคือด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านบริหารจัดการ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทของที่ปฏิบัติจริงในการจัดสิ่งแวดล้อม ของผู้บริหารที่สนับสนุนต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยรวมทั้งสามด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทที่พึงประสงค์ในการจัดสิ่งแวดล้อม ของผู้บริหารที่สนับสนุนต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยรวมทั้งสามด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการจัดสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารที่สนับสนุนต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยรวมทั้งสามด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทที่พึงประสงค์ในการจัดสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารที่สนับสนุนต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยรวมทั้งสามด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการจัดสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยรวมทั้งสามด้านแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

6. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทที่พึงประสงค์ในการจัดสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยรวมทั้งสามด้านแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ทวีศิลป์ สารเสน (2543: 105) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนด้านครูผู้สอน โดยรวมในระดับดี เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่าอันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านความรู้และประสบการณ์ของครู อันดับที่ 2 ด้านบุคลิกภาพของครู อันดับที่ 3 ได้แก่ด้านเทคนิคการสอนของครู อันดับที่ 4 ได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศ ในห้องเรียน

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนด้านความรู้และประสบการณ์ของครู อันดับ 1 รองลงไปคือเทคนิคการสอนของครูด้านการสร้างบรรยากาศ ในห้องเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระดับระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจในการเรียนของ ผู้เรียนในระดับสูงและมีทิศทางอยู่ในระดับเดียวกันทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับที่ 1 คือ ความรู้และประสบการณ์ของครู อันดับ 2 คือด้านบุคลิกภาพของครู อันดับที่ 3 ได้แก่ด้านเทคนิคการสอนของครู อันดับที่ 4 ได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศ ในห้องเรียน

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการที่จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน มีความกระตือรือร้น อยากเรียนรู้ ซึ่งหากโรงเรียนได้จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนในด้านต่าง ๆ เช่นความรู้และประสบการณ์ของครู

ด้านบุคลิกภาพของครู ด้านเทคนิคการสอนของครู ด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้
 ื่ออำนวยการเรียนการสอนที่อยู่ในห้องเรียนย่อมมีประสิทธิภาพซึ่ง
 สดท้ายก็จะส่งผลต่อการเรียนหรือผลสัมฤทธิ์และความสำเร็จของผู้เรียนซึ่งหมายถึงความสำเร็จของ
 การจัดการเรียนการสอนและการศึกษาโดยรวมนั่นเอง

วสันต์ ปัญญา (2544: 97-98) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อ
 สภาพแวดล้อมของ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของมีความ
 พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่ โดยรวมและ
 รายด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากและ
 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน อยู่ใน
 ระดับมากเช่นกัน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันต่อ
 สภาพแวดล้อมของ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษา
 ตอนต้นมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน
 ปลายรายด้านทั้ง 4 ด้าน และ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของ
 โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่ ที่มีขนาดต่างกัน พบว่า นักเรียนนักศึกษาอยู่ใน
 โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่แตกต่างกันนักเรียนที่ศึกษาอยู่
 ในที่มีขนาดกลางมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้านการบริหารจัดการมากกว่า
 นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้าน
 ายภาพและด้านบุคลากรมากกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

จำนง ประสานวงศ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยชื่อเรื่องสภาพและปัญหาการ
 บริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย
 พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนครสภาพและปัญหาการบริหาร
 อาคารสถานที่โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยบริหาร
 สถานศึกษาหัวหน้าฝ่ายอาคารสถานที่ ครูผู้สอน นักการภารโรง มีความคิดเห็นต่อปัญหาการ
 บริหารงานอาคารสถานที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารจัดการห้องบริการ แตกต่าง
 กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญที่ .05 และด้านการบริหารงานการจัดกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและความสำเร็จในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้าน มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายงานมาตรฐานแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความสำเร็จในการดำเนินงานสูงกว่าครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมสิ่งแวดล้อม

3. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความสำเร็จในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายมาตรฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ โดยผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความสำเร็จสูงกว่าผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

นีโอสค์ (Neoske, 1975:4273-4274) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเมือง” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเมือง ที่เรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้วยวิธีการสอนที่ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักเรียนจำนวน 263 คน จากห้องเรียน 72 ห้อง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่พาไปศึกษานอกสถานที่ที่ปฏิบัติในสถานการณ์จริง และได้รับประสบการณ์ตรง กลุ่มที่ 2 เรียนจากสถานการณ์จำลองหลังจากเรียนได้ทดสอบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในเขตเมือง ผลการศึกษาพบว่า การพานักเรียนไปนอกสถานที่ทำให้นักเรียนมีเจตคติในทางบวกต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าวิธีอื่น

อูลเลอร์ (Euler, 1989:1682-1683) ได้ศึกษาเรื่อง “ การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มีต่อความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มีต่อความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 267 คน ใน 9 ห้องเรียน จากโรงเรียนที่อยู่ในเขตเมืองนิวยอร์ก โดยได้แบ่ง 9 ห้องเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการศึกษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองเรียนที่ศูนย์สิ่งแวดล้อม กลุ่มที่ 3 เป็น

กลุ่มควบคุมที่เรียนในห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบสอบความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และแบบวัดเจตคติ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในสามเรื่องคือ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ต้นไม้ และสัตว์ป่า นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มที่ 1 มีคะแนนความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม สูงกว่ากลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 และมีเจตคติเกี่ยวกับต้นไม้และสัตว์ป่าสูงกว่ากลุ่มที่ 3 สำหรับกลุ่มที่ 2 มีเจตคติเกี่ยวกับศูนย์ธรรมชาติสูงกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 3 และมีเจตคติเกี่ยวกับต้นไม้และสัตว์ป่าสูงกว่ากลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม

บราฮัม (Braham, Sandra Elaine 2005 : 177) ได้ทำการวิจัยการศึกษาสำรวจประสบการณ์ของนักเรียนมัธยมตอนต้นและตอนปลายของชาวแอฟริกัน ซึ่งเป็นที่สนใจเกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมได้กลายเป็นส่วนน้อยในกลุ่มใหญ่ของประเทศ โดยเฉพาะการวิจัยที่สำรวจการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชาวอเมริกัน ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับครูที่สอนวัฒนธรรม การประเมินส่วนย่อย สถานะ การปรับตัวของนักเรียนชาวอเมริกัน คือเริ่มจากกลุ่มเล็กที่อาศัยอยู่ในสังคมที่ยึดถือในวัฒนธรรมเหมือนกัน

ผลรวมของนักเรียนทั้งหมด 7 โรงเรียนในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายในแต่ละกรณีศึกษาแยกได้เป็น 3 สาเหตุ ในการวิเคราะห์ข้อมูลแยกเป็น แบบอย่างพลังงานและการควบคุมระบบในโรงเรียน วิจัยได้อธิบายว่าต้องเพิ่มความมีวัฒนธรรม พัฒนาความพร้อมของผู้เรียนและความพร้อมของโรงเรียนระดับอำเภอ ดังนั้นจึงมีหลายเหตุผลที่กระตุ้นให้การศึกษาที่ไร้วัฒนธรรมรวมไปถึงวัฒนธรรมทางภาษาที่หลากหลายของชาวอเมริกัน ผู้ที่เกิดในชายแดน ถูกประเมินว่า มีวัฒนธรรมที่ต่างจากผู้อพยพมาจากที่อื่นจึงไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับของสังคม

ส่วนท้ายของการวิจัยนี้ ได้อธิบายถึงความจำเป็นที่ต้องพัฒนาครูแอฟริกันและกระตุ้นผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักศึกษา และส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้วัยรุ่นแอฟริกันให้เข้าใจในวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีวิธีการวิจัยเกี่ยวกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่เปิดทำการสอนในช่วงชั้นที่ 1-4 จำนวน 245 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ ครูปฏิบัติการสอนจำนวน 3,088 คน จากโรงเรียนในเขตเทศบาลจำนวน 505 คน โรงเรียนนอกเขตเทศบาลจำนวน 2,583 คน (ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูปฏิบัติการสอนจำนวน 552 คน ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน ได้แยกเป็นครูโรงเรียนในเขตเทศบาลจำนวน 217 คน ครูในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลจำนวน 335 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษา

ลำดับที่	ที่ตั้งสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ในเขตเทศบาล	505	217
2	นอกเขตเทศบาล	2,583	335
	รวม	3,088	552

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อ ถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมและความพึงพอใจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ และ สภาพของสถานศึกษาเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการจัด สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ มาตรฐานค่า (rating scale) 5 อันดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติน้อยที่สุด โดยแบ่งหัวข้อเป็นดังนี้

2.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	จำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็น
2.1.1 สภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์	จำนวน 5 ข้อ
2.1.2 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	จำนวน 6 ข้อ
2.2.3 สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย	จำนวน 5 ข้อ
2.2 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม	จำนวน 19 ข้อ แบ่งเป็น
2.2.1 สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ	จำนวน 6 ข้อ
2.2.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	จำนวน 8 ข้อ
2.2.3 สภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ ในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ มาตรฐานค่า (rating scale) 5 อันดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด โดยแบ่งหัวข้อเป็นดังนี้

3.1 ความพึงพอใจในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	จำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็น
3.1.1 สภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์	จำนวน 5 ข้อ
3.1.2 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	จำนวน 6 ข้อ
3.2.3 สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย	จำนวน 5 ข้อ
3.2 ความพึงพอใจในการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม	จำนวน 19 ข้อ แบ่งเป็น
3.2.1 สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ	จำนวน 6 ข้อ
3.2.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	จำนวน 8 ข้อ

3.2.3 สภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล จำนวน 5 ข้อ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 นำข้อมูลที่ศึกษา มาร่างแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หากคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาความตรงและความเที่ยงดังนี้

3.4.1 ความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อพิจารณาความคลอมนเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขก่อนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำในการใช้เครื่องมือ แล้วนำไปหาความเที่ยงต่อไป

3.4.2 ความเที่ยง (Reliability) การหาความเที่ยงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูปฏิบัติการสอน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการทดลองมาใช้วิเคราะห์ความเที่ยงทั้ง 2 ฉบับ โดยแยกเป็น (1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา .98 โดยด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีค่าความเที่ยง .98 และด้านด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม มีค่าความเที่ยง .98 (2) ด้านความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ .97 โดยด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีค่าความเที่ยง .98 และด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม มีค่าความเที่ยง .98

3.5 นำเครื่องมือที่ตรวจสอบคุณภาพแล้วมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสำรวจด้วยตนเอง โดยทำหนังสืออนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน และโรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 คืนมาครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกตามรายชื่อในแต่ละด้านและรวมทุกด้านแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2535:100) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

5.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และอยู่นอกเขตเทศบาล โดยใช้การทดสอบค่าที

5.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกตามรายชื่อในแต่ละด้านและรวมทุกด้านแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2535:100) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

5.5 เปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูในสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขต
 เทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล ใช้การทดสอบค่าที

5.6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครู
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขต
 เทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation
 Coefficient) โดยเกณฑ์พิจารณาระดับของความสัมพันธ์ (ประคอง กรรณสูต 181: 2535)

ความสัมพันธ์	ความหมาย
.71 - .90	สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
.31 - .70	สหสัมพันธ์อยู่ในระดับกลาง
.30 และต่ำกว่า	สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 จากครูปฏิบัติการสอน 2 ด้าน คือ ด้าน ภายนอก แบ่งเป็นด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย และด้านสังคม แบ่งเป็น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ในภาพรวม แต่ละด้าน และสถานที่ตั้งของสถานศึกษา โดยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจากครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลจำนวน 552 คน จำแนกตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษา ดังแสดงตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุราชการ ระดับการศึกษา และสถานที่ตั้งของสถานศึกษา

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	210	38.0
หญิง	342	62.0
รวม	552	100
อายุราชการ		
1 – 10 ปี	32	5.8
11 – 20 ปี	281	50.9
1 – 30 ปี	223	40.4
31 ปีขึ้นไป	16	2.9
รวม	552	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	72	13.2
ปริญญาตรี	401	72.6
ปริญญาโท	77	13.9
สูงกว่าปริญญาโท	1	0.2
รวม	552	100
สถานที่ตั้งของสถานศึกษา		
ในเขตเทศบาล	217	39.3
นอกเขตเทศบาล	335	60.7
รวม	552	100

จากตารางที่ 4.1 เมื่อพิจารณาข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 552 คน จำแนกตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษาพบว่า จำแนกตามเพศ เป็นเพศชาย 210 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 เป็นเพศหญิง 342 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 จำแนกตามอายุราชการ อายุราชการ 1 – 10 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 อายุราชการ 11 – 20 ปี จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 อายุราชการ 21 – 30 ปี จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 อายุราชการ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 2.9 จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 401 คน คิดเป็น 72.6 ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 ระดับการศึกษาสูงกว่า ปริญญาโท 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 217 คน สถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 335 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ใน เขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลโดยรวม แสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษา โดยรวม

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ก.	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	3.68	0.61	มาก	3.59	0.50	มาก
1	ด้านภูมิทัศน์	3.84	0.62	มาก	3.75	0.53	มาก
2	ด้านอาคารสถานที่	3.64	0.62	มาก	3.54	0.54	มาก
3	ด้านความปลอดภัย	3.58	0.71	มาก	3.46	0.60	ปานกลาง
ข.	สภาพแวดล้อมทางสังคม	3.64	0.69	มาก	3.57	0.60	มาก
1	ด้านการบริหารจัดการ	3.74	0.70	มาก	3.66	0.64	มาก
2	ด้านการเรียนการสอน	3.44	0.78	ปานกลาง	3.37	0.64	ปานกลาง
3	ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	3.73	0.72	มาก	3.67	0.67	มาก
	รวม	3.66	0.64	มาก	3.58	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอก
เขตเทศบาล โดยรวม พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพแวดล้อมทาง
กายภาพ ครูในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีการปฏิบัติในระดับมาก สภาพแวดล้อมทาง
สังคม ครูในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีการปฏิบัติในระดับมาก และรายด้าน พบว่า ด้าน
การเรียนการสอน ครูในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้าน
ความปลอดภัย ครูนอกเขตเทศบาล มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขต
เทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านภูมิทัศน์

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการแสดงแผนผังเกี่ยวกับ สถานที่ต่างๆ ภายใน สถานศึกษาอย่างชัดเจน	3.84	0.70	มาก	3.77	0.63	มาก
2	มีการจัดบริเวณ โรงเรียนที่ สะอาดร่มรื่นสวยงาม	3.95	0.60	มาก	3.87	0.51	มาก
3	มีการจัดบริเวณการจราจร เช่น ทางเท้า ถนนสำหรับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และที่จอดรถ เป็นสัดส่วน	3.79	0.71	มาก	3.70	0.62	มาก
4	มีการจัดทำทางเดินระหว่าง อาคารเรียนและอาคารประกอบ อย่างสะดวก และปลอดภัย	3.71	0.74	มาก	3.60	0.71	มาก
5	มีการบำรุงรักษาบริเวณ สถานศึกษาให้ดูงดงาม เช่น สนามหญ้า สวนหย่อม	3.88	0.67	มาก	3.83	0.60	มาก
	รวม	3.84	0.62	มาก	3.75	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ โดยรวม และรายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านอาคารสถานที่

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการจัดสถานที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	3.74	0.59	มาก	3.68	0.49	มาก
2	มีอาคารเรียนและอาคารประกอบที่เหมาะสมกับลักษณะการใช้งาน	3.70	0.65	มาก	3.26	0.61	ปานกลาง
3	มีการจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.61	0.68	มาก	3.54	0.61	มาก
4	มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่างๆ	3.59	0.66	มาก	3.49	0.61	ปานกลาง
5	มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา	3.60	0.71	มาก	3.47	0.65	ปานกลาง
6	มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่างๆอย่างเป็นระบบ	3.59	0.70	มาก	3.47	0.64	ปานกลาง
	รวม	3.64	0.62	มาก	3.54	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ โดยรวม พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ข้อที่มีอาคารเรียนและอาคารประกอบที่เหมาะสมกับลักษณะการใช้งาน ข้อมีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่างๆ ข้อมีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา ข้อมีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่างๆอย่างเป็นระบบ ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านความปลอดภัย

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการวางแผนเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม	3.66	0.70	มาก	3.56	0.66	มาก
2	มีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียนในการใช้อาคารสถานที่	3.63	0.72	มาก	3.53	0.63	มาก
3	มีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียนในการใช้อุปกรณ์ และไฟฟ้า	3.58	0.71	มาก	3.45	0.62	ปานกลาง
4	มีการกำจัดสิ่งทีอาจเป็นภัยแก่นักเรียน เช่น บริเวณที่อาจเป็นอันตราย อุปกรณ์ หรือวัตถุชำรุดเสียหาย	3.66	0.74	มาก	3.54	0.64	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
5	มีการให้ความรู้และฝึกซ้อมนักเรียนกรณีเกิดวาทภัย และอัคคีภัย	3.36	0.90	มาก	3.22	0.80	ปานกลาง
	รวม	3.58	0.71	มาก	3.46	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย โดยรวม พบว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และรายชื่อพบว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ข้อมีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียนในการใช้อุปกรณ์ และไฟฟ้า ข้อมีการให้ความรู้และฝึกซ้อมนักเรียนกรณีเกิดวาทภัย และอัคคีภัย ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่
ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านการบริหารจัดการ

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการจัดองค์กรและโครงสร้าง การบริหารที่แสดงการ มอบหมายงาน และผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน	3.81	0.70	มาก	3.76	0.62	มาก
2	มีการกำหนดแนวปฏิบัติของ บุคลากรที่ได้รับมอบหมายใน สถานศึกษาอย่างชัดเจน	3.84	0.68	มาก	3.75	0.64	มาก
3	มีระบบข้อมูล สารสนเทศใน การบริหารงานในสถานศึกษาที่ ถูกต้องครบถ้วนทันต่อการใช้ งาน	3.81	0.69	มาก	3.69	0.69	มาก
4	มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร ทุกฝ่ายในสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	3.74	0.73	มาก	3.65	0.66	มาก
5	มีการจัดงบประมาณสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการ จัดกิจกรรมต่างๆ อย่าง สม่ำเสมอ	3.59	0.85	มาก	3.50	0.80	มาก
6	มีการติดต่อสื่อสารภายใน สถานศึกษาที่สะดวกและ รวดเร็ว	3.67	0.82	มาก	3.59	0.75	มาก
	รวม	3.74	0.70	มาก	3.66	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านการเรียนการสอน

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	3.61	0.65	มาก	3.53	0.57	มาก
2	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา	3.53	0.73	มาก	3.50	0.60	ปานกลาง
3	มีการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	3.55	0.79	มาก	3.50	0.65	ปานกลาง
4	มีการส่งเสริมและพัฒนาครูในการผลิตสื่อ / ใช้สื่ออย่างหลากหลายและมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3.49	0.81	ปานกลาง	3.48	0.67	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
5	มีการจัดครูเข้าสอนตาม ความสามารถและความถนัดใน แต่ละกลุ่มสาระวิชา	3.20	1.03	ปานกลาง	3.15	0.89	ปานกลาง
6	มีการพัฒนาครูในการจัดทำ แผนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน	3.46	0.86	ปานกลาง	3.37	0.75	ปานกลาง
7	มีการพัฒนาครูให้มีการ ประเมินผลการเรียนของ นักเรียนตามสภาพจริง	3.46	0.84	ปานกลาง	3.33	0.79	ปานกลาง
8	มีการจัดสอนซ่อมเสริมให้ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.25	1.00	มาก	3.07	0.86	มาก
	รวม	3.44	0.78	ปานกลาง	3.37	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน โดยรวม และรายข้อ ส่วนใหญ่ ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ที่ดีและมีความสามัคคีกลม เกลียวภายในสถานศึกษา	3.62	0.96	มาก	3.63	0.88	มาก
2	มีการจัดกิจกรรมและ สถานการณ์ที่สร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับนักเรียน	3.72	0.78	มาก	3.63	0.72	มาก
3	มีการจัดกิจกรรมและ สถานการณ์ที่สร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง นักเรียนกับนักเรียน	3.75	0.74	มาก	3.71	0.66	มาก
4	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ นักเรียนมีความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี และความภูมิใจ ในสถานศึกษา	3.71	0.78	มาก	3.64	0.72	มาก
5	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ครูมีความรักความผูกพันความ สามัคคีและความภูมิใจใน สถานศึกษา	3.79	0.71	มาก	3.75	0.67	มาก
	รวม	3.73	0.72	มาก	3.67	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขต

เทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล โดยรวม และรายข้อ ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล โดยรวม

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ก.	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	3.81	0.74	มาก	3.74	0.66	มาก
1	ด้านภูมิทัศน์	3.85	0.74	มาก	3.78	0.67	มาก
2	ด้านอาคารสถานที่	3.78	0.82	มาก	3.72	0.74	มาก
3	ด้านความปลอดภัย	3.79	0.77	มาก	3.72	0.69	มาก
ข.	สภาพแวดล้อมทางสังคม	3.80	0.75	มาก	3.72	0.69	มาก
1	ด้านการบริหารจัดการ	3.87	0.70	มาก	3.81	0.63	มาก
2	ด้านการเรียนการสอน	3.69	0.89	มาก	3.62	0.82	มาก
3	ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	3.84	0.74	มาก	3.73	0.69	มาก
	รวม	3.80	0.74	มาก	3.73	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยรวม และรายด้าน ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

2.1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขต
เทศบาล เป็นรายด้าน แสดงในตารางที่ 4.9- 4.14

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขต
เทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านภูมิทัศน์

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการแสดงแผนผังเกี่ยวกับ สถานที่ต่างๆ ภายใน สถานศึกษาอย่างชัดเจน	3.88	0.75	มาก	3.82	0.69	มาก
2	มีการจัดบริเวณโรงเรียนที่ สะอาดร่มรื่นสวยงาม	3.88	0.75	มาก	3.82	0.69	มาก
3	มีการจัดบริเวณการจราจร เช่น ทางเท้า ถนนสำหรับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และที่จอดรถ เป็นสัดส่วน	3.85	0.77	มาก	3.76	0.71	มาก
4	มีการจัดทำทางเดินระหว่าง อาคารเรียนและอาคารประกอบ อย่างสะดวก และปลอดภัย	3.81	0.78	มาก	3.74	0.71	มาก
5	มีการบำรุงรักษาบริเวณ สถานศึกษาให้ดูงดงาม เช่น สนามหญ้า สวนหย่อม	3.83	0.77	มาก	3.75	0.70	มาก
	รวม	3.85	0.74	มาก	3.78	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
ของชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอก

เขตเทศบาลเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ โดยรวมและรายชื่อ ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขต
เทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านอาคารสถานที่

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการจัดสถานที่เอื้อต่อการจัด กิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริง	3.94	0.72	มาก	3.87	0.66	มาก
2	มีอาคารเรียนและอาคาร ประกอบที่เหมาะสมกับลักษณะ การใช้งาน	3.76	0.86	มาก	3.68	0.79	มาก
3	มีการจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ที่เอื้อ ต่อการเรียนการสอน	3.75	0.88	มาก	3.70	0.80	มาก
4	มีการวางแผนการใช้อาคาร สถานที่และห้องปฏิบัติการ ต่างๆ	3.74	0.88	มาก	3.69	0.79	มาก
5	มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ให้มีสภาพที่ใช้งานได้ดี ตลอดเวลา	3.72	0.88	มาก	3.65	0.82	มาก
6	มีการประเมินผลการใช้อาคาร สถานที่และห้องปฏิบัติการ ต่างๆอย่างเป็นระบบ	3.76	0.86	มาก	3.70	0.79	มาก
	รวม	3.78	0.82	มาก	3.72	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้อ พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านความปลอดภัย

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการวางแผนเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม	3.72	0.92	มาก	3.67	0.83	มาก
2	มีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียนในการใช้อาคารสถานที่	3.83	0.77	มาก	3.77	0.69	มาก
3	มีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียนในการใช้อุปกรณ์ และไฟฟ้า	3.82	0.75	มาก	3.75	0.68	มาก
4	มีการกำจัดสิ่งทีอาจเป็นภัยแก่นักเรียน เช่น บริเวณทีอาจเป็นอันตราย อุปกรณ์ หรือวัตถุชำรุดเสียหาย	3.76	0.83	มาก	3.69	0.77	มาก
5	มีการให้ความรู้และฝึกซ้อมนักเรียนกรณีเกิดวาศภัย และอัคคีภัย	3.81	0.78	มาก	3.71	0.71	มาก
	รวม	3.79	0.77	มาก	3.72	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านความปลอดภัย โดยรวมและรายข้อ พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ด้านการบริหารจัดการ

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารที่แสดงการมอบหมายงาน และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	3.76	0.81	มาก	3.65	0.80	มาก
2	มีการกำหนดแนวปฏิบัติของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	3.93	0.71	มาก	3.89	0.67	มาก
3	มีระบบข้อมูล สารสนเทศในการบริหารงานในสถานศึกษาที่ถูกต้องครบถ้วนทันต่อการใช้งาน	3.94	0.68	มาก	3.88	0.62	มาก
4	มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.88	0.72	มาก	3.83	0.65	มาก
5	มีการจัดงบประมาณสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ	3.87	0.77	มาก	3.81	0.69	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
6	มีการติดต่อสื่อสารภายใน สถานศึกษาที่สะดวกและ รวดเร็ว	3.82	0.77	มาก	3.77	0.74	มาก
	รวม	3.87	0.70	มาก	3.81	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ โดยรวม และรายข้อ พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านการเรียนการสอน

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาเป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของ นักเรียน ชุมชน และสังคม ที่ทุก ฝ่ายมีส่วนร่วม	3.80	0.77	มาก			มาก
2	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม หลักสูตรที่กระตุ้นให้นักเรียน รู้จักคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไข ปัญหา	3.75	0.84	มาก	3.67	0.79	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3	มีการพัฒนาครูให้มีความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้น นักเรียนเป็นสำคัญ	3.68	0.93	มาก	3.62	0.85	มาก
4	มีการส่งเสริมและพัฒนาครูใน การผลิตสื่อ / ใช้สื่ออย่าง หลากหลายและมีความ เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3.68	0.95	มาก	3.63	0.86	มาก
5	มีการจัดครูเข้าสอนตาม ความสามารถและความถนัดใน แต่ละกลุ่มสาระวิชา	3.71	0.94	มาก	3.64	0.87	มาก
6	มีการพัฒนาครูในการจัดทำ แผนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน	3.59	1.09	มาก	3.50	1.02	ปานกลาง
7	มีการพัฒนาครูให้มีการ ประเมินผลการเรียนของ นักเรียนตามสภาพจริง	3.65	0.94	มาก	3.57	0.87	มาก
8	มีการจัดสอนซ่อมเสริมให้ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.69	0.92	มาก	3.56	0.87	มาก
	รวม	3.69	0.89	มาก	3.62	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ พบว่าครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ส่วนข้อมีการพัฒนาครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน ครูที่อยู่นอกเขตเทศบาล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขต
 เทศบาล และนอกเขตเทศบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

ข้อที่	สภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ที่ดีและมีความสามัคคีกลม เกลียวภายในสถานศึกษา	3.67	3.93	มาก	3.74	0.89	มาก
2	มีการจัดกิจกรรมและ สถานการณ์ที่สร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับนักเรียน	3.84	0.82	มาก	3.74	0.79	มาก
3	มีการจัดกิจกรรมและ สถานการณ์ที่สร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง นักเรียนกับนักเรียน	3.93	0.69	มาก	3.82	0.65	มาก
4	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ นักเรียนมีความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี และความภูมิใจ ในสถานศึกษา	3.88	0.73	มาก	3.79	0.69	มาก
5	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ครูมีความรักความผูกพันความ สามัคคีและความภูมิใจใน สถานศึกษา	3.88	0.72	มาก	3.77	0.67	มาก
	รวม	3.84	0.74	มาก	3.73	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

2.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำแนกตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางด้านเดียวได้ผลการวิเคราะห์

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ก.	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	3.68	0.61	3.59	0.50	2.06*
1	ด้านภูมิทัศน์	3.84	0.62	3.75	0.53	1.68
2	ด้านอาคารสถานที่	3.64	0.62	3.54	0.54	1.82
3	ด้านความปลอดภัย	3.58	0.71	3.46	0.60	2.11*
ข.	สภาพแวดล้อมทางสังคม	3.64	0.69	3.57	0.60	1.29
1	ด้านการบริหารจัดการ	3.74	0.70	3.66	0.64	1.48
2	ด้านการเรียนการสอน	3.44	0.78	3.37	0.64	1.27
3	ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	3.73	0.72	3.67	0.67	0.87
	รวม	3.66	0.64	3.58	0.53	1.68

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยรวมและรายด้าน พบว่า ครูในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไม่

แตกต่างกัน ยกเว้นสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านความปลอดภัย ครูในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล รายนาม

ข้อที่	การจัดสภาพแวดล้อม	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ก.	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	3.81	0.74	3.74	0.66	1.06
1	ด้านภูมิทัศน์	3.85	0.74	3.78	0.67	1.20
2	ด้านอาคารสถานที่	3.79	0.82	3.72	0.74	0.94
3	ด้านความปลอดภัย	3.79	0.77	3.72	0.69	1.14
ข.	สภาพแวดล้อมทางสังคม	3.80	0.75	3.72	0.69	0.33
1	ด้านการบริหารจัดการ	3.87	0.70	3.81	0.63	1.10
2	ด้านการเรียนการสอน	3.69	0.89	3.62	0.82	1.05
3	ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	3.84	0.74	3.73	0.69	0.74
	รวม	3.80	0.74	3.75	0.66	1.27

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมกายของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยรวม และรายด้าน พบว่า ครูในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อม ทางสังคม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครู
 ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

การจัดสภาพแวดล้อม	ความพึงพอใจ						รวม
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	
ก. การจัดสภาพแวดล้อมทาง							
กายภาพ	.850*	.794*	.755*	.752*	.769*	.772*	.865*
1 ด้านภูมิทัศน์	.778*	.766*	.690*	.712*	.642*	.685*	.758*
2 ด้านอาคารสถานที่	.778*	.738*	.696*	.673*	.705*	.696*	.762*
3 ด้านความปลอดภัย	.778*	.683*	.755*	.683*	.758*	.734*	.770*
ข. ความพึงพอใจในการจัด							
สภาพแวดล้อม	.867*	.718*	.706*	.778*	.883*	.812*	.849*
1 ด้านการบริหารจัดการ	.859*	.701*	.694*	.756*	.803*	.793*	.819*
2 ด้านการเรียนการสอน	.765*	.650*	.611*	.671*	.814*	.718*	.755*
3 ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	.815*	.667*	.680*	.759*	.862*	.771*	.811*
รวม	.882*	.773*	.748*	.787*	.853*	.815*	.865*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครู
 เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 เพชรบูรณ์ เขต 3 โดยรวม พบว่า ส่วนใหญ่การจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูต่อการ
 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคม มีความสัมพันธ์กันทางบวกใน
 ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้คือ วัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล

1.1.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล

1.2 สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาลผู้วิจัยจึงขอเสนอสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

2.2.1 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาลแตกต่างกัน

2.2.2 ความพึงพอใจของครูต่อการการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล แตกต่างกัน

2.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน

1.3. วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 *ประชากร* ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่เปิดทำการสอนในช่วงชั้นที่ 1-4 จำนวน 245 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ ครูปฏิบัติการสอนจำนวน 3,088 คน จากโรงเรียนในเขตเทศบาลจำนวน 505 คน โรงเรียนนอกเขตเทศบาลจำนวน 2,583 คน (ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549)

1.3.2 *กลุ่มตัวอย่าง* กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูปฏิบัติการสอนจำนวน 552 คน ได้จากการใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เป็นครูโรงเรียนในเขตเทศบาลจำนวน 217 คน ครูโรงเรียนนอกเขตเทศบาลจำนวน 335 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย

1.3.3 *เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย* เป็นแบบสอบถามการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพของสถานศึกษาเป็นแบบกำหนดตัวเลือกให้ตอบ

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในและนอกเขตเทศบาล ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ มีค่าความเที่ยง .98

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ มาตราประมาณค่า (rating scale) 5 อันดับ มีค่าความเที่ยง .98

1.3.4 *การเก็บรวบรวมข้อมูล* ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสำรวจด้วยตนเองโดยทำหนังสือขออนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน และโรงเรียนส่งแบบสอบถามกลับมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 รับแบบสอบถามคืนมาครบทั้งหมด 552 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 1) วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจง ความถี่ และค่าร้อยละ
- 2) วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยใช้การทดสอบค่าที
- 4) วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 5) เปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูในสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล ใช้การทดสอบค่าที
- 6) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

1.4 ผลการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง สถานศึกษาเป็นเพศชาย 210 คน เป็นเพศหญิง 342 คน จำแนกตามอายุราชการ อายุราชการ1-10 ปี จำนวน 32 คน อายุราชการ11- 20 ปี จำนวน 281 คน อายุราชการ21-30 ปี จำนวน 223 คน อายุราชการ31 ปีขึ้นไป จำนวน16คนจำแนกตามระดับการศึกษา ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน73คน ระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 401 คน ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 77 คน ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท 1 คน สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 217 คน สถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 335 คน

1.4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล

และอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวม พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านความปลอดภัย สถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการเรียนการสอน สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

1.4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวม พบว่า ครูในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และรายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านความปลอดภัย ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

1.4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของครู เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวม และรายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคม ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

1.4.5 เปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครู เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวม และรายด้าน พบว่า ครูในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

1.4.6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวม พบว่า ส่วนใหญ่การจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

2. การอภิปรายผล

การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล มีข้อควรอภิปรายดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวม พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่า

สภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านความปลอดภัย สถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล มีการปฏิบัติในระดับปานกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการเรียนการสอน สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เจริญ งานไว (2538 : 106-112) พบว่า การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูอาจารย์มีการจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สถิต นาสมนต์ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่าการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครมีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 24 (5) “ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ “ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เน้นการบริหารสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดบรรยากาศในการทำงานที่ดีและเหมาะสม

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวมและรายด้าน พบว่า ด้านความปลอดภัยครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ครูในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยส่งผลต่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์ กับบุคลากรในสถานศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจึงถือเป็นหน้าที่หลักในการที่จะจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ดีตลอดเวลา สอดคล้องกับ กฤษณา เสนาวงศ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาใน 5 ด้าน จำแนกตามคณะช่างกล คณะวิชาช่างไฟฟ้าและคณะวิชาช่างโยธา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวม และรายด้าน ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่

ในระดับมาก ทุกด้านสอดคล้องกับ วสันต์ ปัญญา (2544: 97-98) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่ โดยรวมและรายด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก

2.4 เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวม และรายด้าน พบว่า ครูในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอาจเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดสภาพแวดล้อม เพราะจะส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศที่สดชื่น สวยงาม ร่มรื่น และปลอดภัย สอดคล้องกับ วสันต์ ปัญญา (2544: 97-98) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่ โดยรวมและรายด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า ระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

2.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวม พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมกับความพึงพอใจของครูส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพด้านการศึกษา (สมศ.) ได้ให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมโดยกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ ในมาตรฐานที่ 15 ว่าสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยส่งผลต่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์ กับบุคลากรในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในสถานศึกษาตลอดเวลา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะถือเป็นหน้าที่หลักในการที่จะจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ดีมี

บรรยากาศการทำงานที่ดี ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการในสถานเป็นไปตามภารกิจของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2. พ.ศ. 2545)

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังต่อไปนี้

3.1.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านความปลอดภัย จากการวิจัย โดยรวมพบว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และรายชื่อพบว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล มีประเด็นที่ต้องพัฒนาให้ดีขึ้น คือ ข้อมีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียน ในการใช้อุปกรณ์ และไฟฟ้า ข้อมีการให้ความรู้และฝึกซ้อมนักเรียนกรณีเกิดวาทภัย และอัคคีภัย ซึ่งครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จากประเด็นดังกล่าวหน่วยงานต่างๆควรดำเนินการดังนี้ มีการวางแผนเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม มีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียน ในการใช้อาคารสถานที่ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียน ในการใช้อุปกรณ์ และไฟฟ้า มีการกำจัดสิ่งที่เป็นภัยแก่นักเรียน เช่น บริเวณที่อาจเป็นอันตราย อุปกรณ์ หรือวัตถุที่ชำรุดเสียหาย และ มีการให้ความรู้และฝึกซ้อมนักเรียนกรณีเกิดวาทภัย และอัคคีภัยมีการติดต่อสื่อสารภายในสถานศึกษาที่สะดวกและรวดเร็ว

3.1.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านการเรียนการสอน จากการวิจัย พบว่า โดยรวม และรายชื่อ ส่วนใหญ่ ครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในระดับปานกลาง มีประเด็นที่ต้องพัฒนาให้ดีขึ้น คือมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา มีการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นนักเรียน เป็นสำคัญ มีการส่งเสริมและพัฒนาครูในการผลิตสื่อ / ใช้สื่ออย่างหลากหลาย และมีความเหมาะสม กับจำนวนนักเรียน มีการจัดครูเข้าสอนตามความสามารถและความถนัดในแต่ละกลุ่มสาระวิชา มีการพัฒนาครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้อันหลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน มีการพัฒนาครูให้มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนตามสภาพจริง และมีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์

3.2.2 ควรศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกช่วงชั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นสภาพตามความเป็นจริงที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กิติมา ปรีดีดิลก (2529)ค้นคืนวันที่ จาก [http : // www.Thaiedresearch.org](http://www.Thaiedresearch.org)
- กิริติ จันทรมณี (2537) “การศึกษาสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
- กรมสามัญศึกษา (2532) “การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน” ใน เอกสาร
สนับสนุนการดำเนินงานตามทิศทางการจัดการศึกษา ของกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- เกษม จันท์แก้ว (2530) วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร อักษรสยามการพิมพ์
- เกรียงศักดิ์ จรรย์ยานนท์ และคณะ (2530) ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษา
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- คำจันทร์ อภิการ์ตน์ (2542) “บทบาทของผู้บริหารในการจัดสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการ
ปฏิบัติงานของ ครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) สำนักงานรายงานการวิจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
_____ (2538) มาตรฐานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- _____ (2539) การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) “แนวดำเนินการ โครงสร้างสิ่งแวดล้อม
น้อมเกล้าฯ ตามพระราชเสาวนีย์ในสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ”
กรุงเทพมหานคร (อัคราเสนา)
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) สำนักงานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยยุทธศาสตร์ใหม่
เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2545) สำนักงานแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ.2545-2549 กรุงเทพมหานคร

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
จิตรารัตน์ โพธิ์งามกะ (2542) *การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกษตร* กรุงเทพมหานคร
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู
- จิราพร จำปาอ่อน (2538) “ปัญหาการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเลย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จุฑาทิพย์ พุททเกิด (2537) “การจัดหลักสูตรกลุ่มวิชาสังคมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เจริญชัย งานไว (2538) “การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญ ในจังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- จ่านงค์ ประสานวงศ์(2545) “สภาพและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสกลนคร
- จรัส พิมพา (2547) “การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่
การศึกษาสกลนคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ (2546) *มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยวัฒน์ สกุนดา (2540) “การศึกษาสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ทวีพงษ์ หินคำ (2541) ค้นคืนวันที่ จาก <http://www.Thaiedresearch.org>
- ทวีศิลป์ สารเสน (2543) “ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ในห้องเรียน ด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ธनिया ปัญญาแก้ว (2541) ค้นคืนวันที่ จาก <http://www.Thaiedresearch.org>
- ธงชัย สันติวงษ์ (2530) ค้นคืนวันที่ จาก <http://www.Thaiedresearch.org>

- ธงชัย แสงโพลง (2546) “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นิพนธ์ วรรณเวช (2538) “สภาพแวดล้อมสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในทัศนะของผู้บริหาร
อาจารย์และนักศึกษา” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- นพพงษ์ บุญจิราดูล (2533) “หลักการบริหารความปลอดภัย” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ
บริหารงานความปลอดภัย สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นรา สมประสงค์ และเสรี ลาขโรจน์ (2546) “การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา”
ใน *ประมวลชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา* หน่วยที่ 9 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- บรรหาร เทียมเมฆ (2546) “ศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- บุญเสริม พูลสงวน (2529) *เอกสารชุดวิชาวิทยาการสิ่งแวดล้อมสำหรับ โรงเรียนและชุมชน*
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประคอง วรรณสุด (2535) “สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
- ประสงค์ พรหมสิทธิ์ (2539) “ปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการสร้างบรรยากาศ การปฏิบัติงานที่
พึงประสงค์ของบุคลากรในโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พระราชบัญญัติ (2535) ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542
- เพชรรัตน์ บุญทริกวงศ์ (2546) “สภาพและความสำเร็จในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมรักษา
สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครพนม” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสกลนคร

- รังสิมา เจริญศิริ (2541) ปัญหาการจัดกิจกรรมรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี
- วรพร ศรีสุพรรณ (2532) สิ่งแวดล้อมศึกษา กรุงเทพมหานคร โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์
- วินัย วีระพัฒนานนท์ (2530) สิ่งแวดล้อมศึกษา กรุงเทพมหานคร โอเคียนสโตร์
- วสันต์ ปัญญา (2544) “ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สามัญศึกษา, กรม (2532) การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สิริวรรณ ศรีพหล (2537) “รูปแบบวิทยานิพนธ์และการอ้างอิง” ใน *ประมวลสาระวิชา
วิทยานิพนธ์ 1* หน่วยที่ 2 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์ (2546) “สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาบริบท
การศึกษา* หน่วยที่ 12 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สถิต นาสมยนต์ (2541) “การศึกษาการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เสรี ลาขโรจน์ (2546) “การบริหารสภาพแวดล้อมสถานศึกษา” ใน *ประมวลสาระวิชาการจัดการ
สถานศึกษา* บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 (2549) *ข้อมูลอัตรากำลัง จำนวนครู จำนวนโรงเรียน
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2532) การบริหารและการจัดการในโรงเรียน*
- อำนาจ วงศ์บัณฑิต (2545) *กฎหมายสิ่งแวดล้อม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์วิญญูชน
- Braham, Sandra Elaine (2005). “African American middle and high school students’
experiences in a predominantly Hispanic educational environment: An exploratory
Study” the University of Texas at el Paso.
- Euler, A “A Comparative Study of the Effectiveness of a Fomal vs Nonfomal
Environmental Education Program for Mael and Female Sixth-Grade
Student’s Environmental Knowledge and Attitudes.” Dissertation Abstracts
International.49(January 1989):1682-A-1683-A.

Neoske, N.R. "A Comparative Study of the Effects of the
Different Instructional Treatments on Elementary Pupils Attitudes toward the Urban
Environment." *Dissertation Abstracts International*. 35 (January 1975): 4273-A-4274-A.

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ชื่อ นายชัช กงเดิม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อำเภอวิเชียรบุรี
 จังหวัดเพชรบูรณ์ วุฒิการศึกษา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.
2. ชื่อ นายประสิทธิ์ กระทุ่ ศึกษานิเทศก์ เชี่ยวชาญ 9
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อำเภอวิเชียรบุรี
 จังหวัดเพชรบูรณ์
 วุฒิการศึกษา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ รับราชการเป็นเวลา 35 ปี ผลงานการวิจัยการอ่านของนักเรียน
3. ชื่อ นายเสรี ปานเงิน ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านหนองไม้สอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
 อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
 วุฒิการศึกษา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้บริหารสถานศึกษา
4. ชื่อ นายวิภ นิมขุนทด ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านคลองทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
 อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
 วุฒิการศึกษา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้บริหารสถานศึกษา
5. ชื่อ นายปรีชา จีรวัดน์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านพุดเตย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
 อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
 วุฒิการศึกษา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้บริหารสถานศึกษา

ภาคผนวก ง

ค่า IOC

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการสอบ

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ / คนที่					รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5		
1	1	1	1	1	1	5	1
2	1	1	1	1	1	5	1
3	1	1	1	1	1	5	1
4	1	1	1	1	1	5	1
5	1	1	1	-1	1	4	0.8
6	1	1	1	1	1	5	1
7	1	-1	1	1	1	4	0.8
8	1	1	1	1	1	5	1
9	1	1	1	1	1	5	1
10	1	1	1	1	1	5	1
11	1	1	1	1	1	5	1
12	1	1	1	1	1	5	1
13	1	1	1	1	1	5	1
14	1	1	1	1	1	5	1
15	1	1	1	-1	1	4	0.8
16	1	1	1	1	1	5	1
17	1	1	1	1	1	5	1
18	1	1	1	1	1	5	1
19	1	1	1	1	1	5	1
20	1	1	1	1	1	5	1
21	1	1	1	1	1	5	1
22	1	1	1	1	1	5	1
23	1	1	1	1	1	5	1
24	1	1	1	1	1	5	1
25	1	1	1	1	1	5	1
26	1	1	1	1	1	5	1
27	1	1	1	1	1	5	1
28	1	1	1	1	1	5	1
29	1	1	1	1	1	5	1
30	1	1	1	1	1	5	1
31	1	1	1	1	1	5	1
32	1	1	1	1	1	5	1
33	1	1	1	1	1	5	1
34	1	1	1	1	1	5	1
35	1	1	1	1	1	5	1

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ตามที่จัดจริงในโรงเรียนของท่าน ขอความกรุณาให้ท่านกรอกแบบสอบถามตามความเป็นจริง ความคิดเห็นของท่านจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม ฉะนั้นจึงไม่มีผลต่อท่านและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย ขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อ
 จักเป็นพระคุณยิ่ง

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพของสถานศึกษา

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศ () ชาย
 () หญิง
- อายุราชการ () 1-10 ปี
 () 11-20 ปี
 () 21-30 ปี
 () 31 ปีขึ้นไป
- ระดับการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี
 () ปริญญาตรี
 () ปริญญาโท
 () สูงกว่าปริญญาโท

2. ที่ตั้งของสถานศึกษา

- () ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล
() ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 แล้วพิจารณาว่าสถานศึกษาของ

ท่าน

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับใดตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง 1-5
เพียงช่องเดียว แบบสอบถามในแต่ละข้อจะมี 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	มีการจัดทำแผนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	/				

จากตัวอย่างข้อ 0 ในข้อมีการจัดทำแผนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ท่านมีความคิด
เห็นว่า โรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด จึงขีด / ลงในช่อง 5

ข้อที่	การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	ด้านภูมิทัศน์ มีการแสดงแผนผังเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ภายในสถานศึกษา อย่างชัดเจน					
2	มีการจัดบริเวณ โรงเรียนที่สะอาดร่มรื่นสวยงาม					
3	มีการจัดบริเวณการจราจร เช่น ทางเท้า ถนนสำหรับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และที่จอดรถเป็นสัดส่วน					
4	มีการจัดทำทางเดินระหว่างอาคารเรียน และอาคารประกอบ อย่างสะดวกและปลอดภัย					
5	มีการบำรุงรักษาบริเวณสถานศึกษาให้ดูงดงาม เช่น สนามหญ้า สวนหย่อม					
1	ด้านอาคารสถานที่ มีการจัดสถานที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้ลงมือ ปฏิบัติจริง					
2	มีอาคารเรียนและอาคารประกอบที่เหมาะสมกับลักษณะ การ ใช้งาน					
3	มีการจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ที่เอื้อต่อการ เรียนการสอน					
4	มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่างๆ					
5	มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีสภาพที่ใช้งานได้ดี ตลอดเวลา					
6	มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่างๆ อย่างเป็นระบบ					
1	ด้านความปลอดภัย มีการวางแผนเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม					
2	มีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียน ใน การใช้อาคารสถานที่					

ข้อที่	การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3	มีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียน ในการใช้อุปกรณ์ และไฟฟ้า					
4	มีการกำจัดสิ่งที่เป็นภัยแก่นักเรียน เช่น บริเวณที่อาจเป็นอันตราย อุปกรณ์ หรือวัตถุที่ชำรุดเสียหาย					
5	มีการให้ความรู้และฝึกซ้อมนักเรียนกรณีเกิดวาทภัย และ อัคคีภัย					
	ด้านการบริหารจัดการ					
1	มีการจัดองค์กรและ โครงสร้างการบริหารที่แสดงการ มอบหมายงาน และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน					
2	มีการกำหนดแนวปฏิบัติของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายใน สถานศึกษาอย่างชัดเจน					
3	มีระบบข้อมูล สารสนเทศในการบริหารงานในสถานศึกษาที่ ถูกต้องครบถ้วนทันต่อการใช้งาน					
4	มีการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง					
5	มีการจัดงบประมาณสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการ จัดกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ					
6	มีการติดต่อสื่อสารภายในสถานศึกษาที่สะดวกและรวดเร็ว					
	ด้านการเรียนการสอน					
1	มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
2	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา					
3	มีการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ โดย เน้นนักเรียน เป็นสำคัญ					

ข้อที่	การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
4	มีการส่งเสริมและพัฒนาครูในการผลิตสื่อ / ใช้สื่ออย่างหลากหลาย และมีความเหมาะสม กับจำนวนนักเรียน					
5	มีการจัดครูเข้าสอนตามความสามารถและความถนัดในแต่ละกลุ่มสาระวิชา					
6	มีการพัฒนาครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน					
7	มีการพัฒนาครูให้มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนตามสภาพจริง					
8	มีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
	<u>ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล</u>					
1	มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรที่ดีและมีความสามัคคีกลมเกลียวภายในสถานศึกษา					
2	มีการจัดกิจกรรมและสถานการณ์ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน					
3	มีการจัดกิจกรรมและสถานการณ์ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน					
4	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี และความภูมิใจในสถานศึกษา					
5	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูมีความรักความผูกพัน ความสามัคคี และความภูมิใจในสถานศึกษา					

ตอนที่ 3

แบบสอบถามความพึงพอใจการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

- คำชี้แจง** โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาแล้วพิจารณาว่าท่านมีความรู้สึกพึงพอใจกับการจัดสภาพแวดล้อมดังกล่าวในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องความพึงพอใจ ดังนี้
- 5 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
4 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ มาก
3 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
2 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อย
1 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
0	การจัดทำแผนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	/				

จากตัวอย่างข้อ 0 ในข้อการจัดทำแผนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ท่านมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด จึงขีด / ลงในช่อง 5

ข้อที่	การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
	ด้านภูมิทัศน์					
1	การแสดงผลแผนผังเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
2	การจัดบริเวณโรงเรียนที่สะอาดร่มรื่นสวยงาม					
3	การจัดบริเวณการจราจร เช่นทางเท้า ถนนสำหรับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และที่จอดรถเป็นสัดส่วน					
4	การจัดทำทางเดินระหว่างอาคารเรียน และอาคารประกอบอย่างสะดวกและปลอดภัย					
5	การบำรุงรักษาบริเวณสถานศึกษาให้ดูงดงาม เช่น สนามหญ้า สวนหย่อม					
	ด้านอาคารสถานที่					
1	การจัดสถานที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง					
2	อาคารเรียนและอาคารประกอบที่เหมาะสมกับลักษณะการใช้งาน					
3	การจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน					
4	การวางแผนการใช้อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่างๆ					
5	การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา					
6	การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่างๆอย่างเป็นระบบ					
	ด้านความปลอดภัย					
1	การวางแผนเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม					
2	การให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียนในการใช้อาคารสถานที่					

ข้อที่	การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
3	การให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่ครูและนักเรียนในการใช้อุปกรณ์ และไฟฟ้า					
4	การกำจัดสิ่งทีอาจเป็นภัยแก่นักเรียน เช่น บริเวณที่อาจเป็นอันตราย อุปกรณ์ หรือวัตถุที่ชำรุดเสียหาย					
5	การให้ความรู้และฝึกซ้อมนักเรียนกรณีเกิดวาทภัย และอัคคีภัย					
	ด้านการบริหารจัดการ					
1	การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารที่แสดงการมอบหมายงาน และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน					
2	การกำหนดแนวปฏิบัติของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
3	ระบบข้อมูล สารสนเทศในการบริหารงานในสถานศึกษาที่ถูกต้องครบถ้วนทันต่อการใช้งาน					
4	การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
5	การจัดงบประมาณสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ					
6	การติดต่อสื่อสารภายในสถานศึกษาที่สะดวกและรวดเร็ว					
	ด้านการเรียนการสอน					
1	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
2	การจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา					
3	การพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นนักเรียน เป็นสำคัญ					

ข้อที่	การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
4	การส่งเสริมและพัฒนาครูในการผลิตสื่อ / วัสดุอย่างหลากหลาย และมีความเหมาะสม กับจำนวนนักเรียน					
5	การจัดครูเข้าสอนตามความสามารถและความถนัดในแต่ละกลุ่มสาระวิชา					
6	การพัฒนาครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน					
7	การพัฒนาครูให้มีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนตามสภาพจริง					
8	การจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
	<u>ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล</u>					
1	การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรที่ดีและมีความสามัคคีกลมเกลียวภายในสถานศึกษา					
2	การจัดกิจกรรมและสถานการณ์ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน					
3	การจัดกิจกรรมและสถานการณ์ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน					
4	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี และความภูมิใจในสถานศึกษา					
5	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูมีความรักความผูกพัน ความสามัคคี และความภูมิใจในสถานศึกษา					

ขอบคุณที่ตอบครบทุกข้อ
นางกมลสรณ์ บุญกว้าง
(ผู้วิจัย)

ภาคผนวก ง

ค่าReliability

Reliability การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ด้านภูมิทัศน์

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	20.20	8.237	.878	.957
a2	20.03	9.098	.888	.957
a3	20.20	8.417	.909	.953
a4	20.20	8.748	.805	.964
a5	20.20	8.320	.853	.960
totala	20.17	8.489	1.000	.944

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.971	.974	7

ด้านอาคารสถานที่

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b1	23.49	13.962	.878	.968
b2	23.49	13.801	.918	.966
b3	23.46	13.971	.924	.966
b4	23.56	13.614	.885	.968
b5	23.59	13.011	.850	.972
b6	23.62	13.084	.876	.969
totalb	23.53	13.499	1.000	.960

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.947	.950	6

ด้านความปอดภัย

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
c1	19.19	8.088	.856	.935
c2	19.19	8.254	.803	.941
c3	19.25	8.196	.839	.937
c4	19.29	8.198	.808	.941
c5	19.42	8.100	.755	.948
totalc	19.27	8.064	1.000	.920

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.977	.977	7

ด้านการบริหารจัดการ

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
d1	24.28	9.725	.976	.968
d2	24.21	10.080	.873	.975
d3	24.24	10.352	.834	.978
d4	24.31	9.406	.912	.974
d5	24.28	9.886	.922	.972
d6	24.28	9.966	.895	.974
totald	24.27	9.857	1.000	.967

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.974	.975	9

ด้านการจัดการเรียนการสอน

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
e1	31.16	23.179	.888	.970
e2	31.10	24.007	.894	.970
e3	31.13	23.474	.869	.971
e4	31.06	24.452	.856	.972
e5	31.23	22.980	.941	.968
e6	31.23	23.212	.901	.970
e7	31.23	23.523	.850	.972
e8	31.20	24.055	.786	.975
total	31.17	23.523	1.000	.966

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.895	.908	6

ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
f1	20.12	8.402	.381	.936
f2	20.09	7.492	.771	.868
f3	20.12	7.009	.814	.861
f4	20.15	7.723	.697	.880
f5	20.02	7.678	.806	.865
total	20.10	7.472	1.000	.843

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.980	.981	9

Reliability การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยรวม

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
totala	31.62	17.037	.906	.977
totalb	31.73	16.912	.883	.979
totalc	31.80	17.370	.854	.979
total1	31.72	17.057	.975	.975
totald	31.61	17.476	.911	.977
totale	31.76	16.933	.889	.978
totalf	31.63	17.686	.816	.981
total2	31.67	17.316	.972	.975
totalt	31.69	17.175	1.000	.974

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.985	.987	6

Reliability ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ด้านภูมิทัศน์

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
pa1	20.05	10.738	.961	.982
pa2	20.05	10.738	.961	.982
pa3	20.11	9.858	.946	.984
pa4	20.11	10.121	.952	.982
pa5	20.01	10.775	.906	.986
totalpa	20.07	10.409	1.000	.978

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.977	.978	7

ด้านอาคารสถานที่

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
pb1	23.73	14.451	.851	.978
pb2	23.73	14.371	.870	.976
pb3	23.83	13.302	.930	.973
pb4	23.76	13.860	.948	.971
pb5	23.83	13.474	.965	.970
pb6	23.73	14.784	.863	.977
totalpb	23.77	13.978	1.000	.968

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.941	.946	6

ด้านความปลอดภัย

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
pc1	19.53	8.986	.666	.953
pc2	19.47	8.958	.867	.925
pc3	19.47	8.944	.789	.934
pc4	19.47	9.041	.841	.928
pc5	19.57	8.748	.835	.928
totalpc	19.50	8.810	1.000	.911

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.964	.967	7

ด้านการบริหารจัดการ

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
pd1	23.67	12.198	.749	.969
pd2	23.61	11.919	.895	.957
pd3	23.51	12.689	.845	.962
pd4	23.61	11.838	.917	.956
pd5	23.74	11.089	.895	.958
pd6	23.67	11.715	.871	.959
totalpd	23.63	11.826	1.000	.950

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.960	.963	9

ด้านการจัดการเรียนการสอน

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
pe1	31.35	19.878	.705	.962
pe2	31.28	19.559	.823	.956
pe3	31.38	18.474	.872	.954
pe4	31.18	20.072	.852	.955
pe5	31.25	19.396	.896	.952
pe6	31.25	20.336	.794	.957
pe7	31.38	19.336	.781	.958
pe8	31.35	19.499	.852	.954
totalpe	31.30	19.459	1.000	.948

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.959	.962	6

ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
pf1	19.93	7.560	.810	.958
pf2	19.76	7.568	.914	.946
pf3	19.66	8.398	.803	.959
pf4	19.83	7.155	.873	.952
pf5	19.83	7.417	.872	.951
totalpf	19.80	7.545	1.000	.938

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.986	.986	9

Reliability ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยรวม

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
totalpa	31.52	19.129	.892	.986
totalpb	31.57	19.058	.944	.984
totalpc	31.63	19.396	.924	.984
totalp1	31.57	19.166	.965	.983
totalpd	31.59	19.588	.919	.985
totalpe	31.62	19.946	.879	.986
totalpf	31.57	19.681	.943	.984
totalp2	31.59	19.716	.958	.983
totalp	31.58	19.421	1.000	.982

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.986	.986	9

ภาคผนวก จ

หนังสือประสานงาน

ที่ ศษ 0522.16(บ)/ 63

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

25 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายรัช กงเดิม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางกมลสรศรี บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา

บริหารการศึกษาศาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำขึ้นมานั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาศึกษาศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดีจึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ วิสวธีรานนท์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

ที่ ศษ 0522.16(บ)/ 63

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

25 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายเสรี ปานเงิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางกมลสรณ์ บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา

บริหารการศึกษาศาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์

เรื่องการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวให้นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วแต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำขึ้นมานั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาศึกษาศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดีจึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ วิสวธีรานนท์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 — 7

ที่ ศช 0522.16(บ)/ 63

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

25 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวิภพ นิมขุนทด

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางกมลสรสรรค์ บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษาศาสาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่องการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วแต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำขึ้นมานั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการ
วิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาศึกษาศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดีจึงขอคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ วิสวธีรานนท์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

ที่ ศช 0522.16(บ)/ 63

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

25 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประสิทธิ์ กระจุก

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางกมลสรณ์ บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษาศาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่องการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วแต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำขึ้นมานั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการ
วิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาศึกษาศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดีจึงขอขอบคุนมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ วิสวธีรานนท์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

ที่ ศธ 0522.16(บ)/ 63

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

25 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายปรีชา จีรววัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางกมลสรศักดิ์ บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชา
บริหารการศึกษาศาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่องการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวให้นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วแต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำขึ้นมานั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการ
วิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาศึกษาศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดียิ่งขอขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ วิศวธีรานนท์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

ที่ ศช 0522.16 / 73

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขมวด

เนื่องด้วย นางกมลสรรงค์ บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยให้ครูปฏิบัติการสนองตอบแบบสอบถามที่ นักศึกษาทำเป็นเครื่องมือในการวิจัย ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการวิจัย ที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตาม วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ วิสวธีรานนท์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

ที่ ศธ 0522.16 / 73

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์

เนื่องด้วย นางกมลสรร์ค บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยให้ครูปฏิบัติการสอนตอบแบบสอบถามที่
นักศึกษาทำเป็นเครื่องมือในการวิจัย ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการวิจัย
ที่จะได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ
ตาม วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ วิสวธีรานนท์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

ที่ ศร 0522.16 / 73

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเฉลียงลับ

เนื่องด้วย นางกมลสรณ์ บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยให้ครูปฏิบัติการสอนตอบแบบสอบถามที่
นักศึกษาทำเป็นเครื่องมือในการวิจัย ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการวิจัย
ที่จะได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ
ตาม วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ วิสวธีรานนท์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

ที่ ศธ 0522.16 / 89

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

25 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

เนื่องด้วย นางกมลสรณ์ บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยให้ครูปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ตอบแบบสอบถามที่นักศึกษาทำเป็นเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการ
วิจัย ตาม วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุจินต์ วิศวธีรานนท์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566 - 7

ที่ ศธ 0522.16 / 2807

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ 67140

25 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน ชุด

เนื่องด้วย นางกมลสรณ์ บุญกว้าง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยให้ครูปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของท่าน
ตอบแบบสอบถามที่นักศึกษาทำเป็นเครื่องมือในการวิจัย ที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ธวัช กงเติม

(นายธวัช กงเติม)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

กลุ่มบริหารงานบุคคล

โทร 065 - 722874

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางกมลสรณ์ บุญกว้าง
วัน เดือน ปีเกิด	24 พฤศจิกายน 2514
สถานที่เกิด	อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. ครุศาสตร์โท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านเขาสูงราษฎร์บำรุง
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการ